

บทที่ 4

จักรวรรดิอังกฤษในอินเดียและกำเนิดชาตินิยมแบบอินเดีย

กบฏที่ไม่ได้เตรียมการอุปถัتن์ในปี 1857 ซึ่งมีชื่อเรียกว่ากบฏชีปอยน์เป็นกบฏที่พยายามจะขับไล่ผู้ปกครองชาวอังกฤษออกไปจากอินเดีย ซึ่งอินเดียก็คือเป็นแหล่งอารยธรรมตะวันออกที่สำคัญที่สุดมหานาจตะวันตกของอาณานิคมของ กบฏครั้งนั้นมีสังคมและเมืองเมืองครั้งพากษาราชา กบฏต่อต้านจักรพรรดิโมกุลที่ซื้อโอลังเช็ป กล่าวศักดิ์อภิญญาได้รับแรงบันดาลใจจากการที่อังกฤษเข้าแทรกแซงทางการเงินของประเทศ มีหน้าซ้ำในสมัยที่ Lord William Bentinck (1828-1835) มาดำรงตำแหน่งเป็นข้าหลวงใหญ่พากเจ้าน้ำที่และมีขั้นนารีผู้มีความตั้งใจดีขึ้นได้เพิ่มพากษาราชการที่จะปฏิรูปอินเดียเสียใหม่ และยังต้องการให้อนเดียรับผลประโยชน์จากอารยธรรมตะวันตกและศาสตร์วิทยาที่นิยม อีก อย่างไรก็ตาม การปราบกบฏอย่างราบคาบทำให้ความฝันของชาวนิยมเดียที่จะกำจัดผู้ปกครองต่างชาติและความฝันที่จะหันกลับไปปฏิรูปตัวประเทศนี้จึงเดิมของตนก็ต้องสิ้นสุดลงไปด้วย การก่อการจลาจลและการประหัตประหารในกบฏครั้งนั้นทำให้ทั้งชาวอังกฤษและชาวนิยมเดียต่างก็มีความหวาดกลัวต่อกัน และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้การปกครองต้องเปลี่ยนแปลงไป ปฏิรูปิริยาของอังกฤษที่มีต่ออินเดียครั้งนี้ได้แสดงออกและได้รับการปฏิรูปตามพระราชโองการของสมเด็จพระนางเจ้าวิคตอเรียที่ประกาศ ในค.ศ. 1858

4.1 ปฏิรูปิริยาตอนต้นของอังกฤษต่อ กบฏชีปอย

ในคำประกาศ ปี 1858 มีการให้คำมั่นสัญญาไว้ว่าจะจัดวางกฎแบบการปกครองอินเดียเสียใหม่ อย่างน้อยที่สุดก็ในอนาคตอันใกล้ พากเจ้ายังเดิมส่วนมากก็ยังคงมีความซื่อสัตย์ต่ออังกฤษ พากเจ้าเหล่านี้ได้ดำรงไว้ซึ่งเสรีภาพ และจะได้เป็นพากผู้นำ

ต่อไปสำหรับโครงการการปรับปรุงแบบค่อยเป็นค่อยไป เจ้าอินเดียไม่มีความจำเป็นที่จะต้องการแก้ไขการปฏิบัติการของ Dalhousie อีกต่อไป มีการให้คำมั่นสัญญาว่าอังกฤษจะมีข้อตกลงอย่างเต็มที่ และจะไตร่ตรองพิจารณาถึงงานบริการเนื่องประเพณีและ การปฏิบัติทางด้านศาสนาของอินเดีย ชาวอินเดียที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีการศึกษาดี ก็จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการของรัฐบาล สำหรับประการหลักนี้ในทางปฏิบัติ แล้วไม่ได้ความยุติธรรมนัก โดยเฉพาะในระดับนี้นายทหารชั้นสูง เพราะแม้ว่าจะได้สร้างมหาวิทยาลัยและชาวอินเดียก็ได้มีโอกาสศึกษาอบรมจนมีคุณสมบัติพร้อมแล้วก็ตาม ประการสุดท้าย อังกฤษได้อ้าใจใส่เพิ่มขึ้นต่อการปรับปรุงภายใน ในด้านวัฒนธรรม กล่าว แล้ว ๆ ก็คือ ประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาอบรมจนมีลักษณะเป็นแบบสมัยใหม่ แบบตะวันตกได้อย่างรวดเร็วและเจริญรุ่งเรืองก็ด้วยการมีรัฐบาลปกครองตนเอง อันความคิดใหม่นั้นก็คืออังกฤษทราบครบท่านกว่าจะต้องมีระยะเวลาหนึ่งที่อินเดียต้องอยู่ใต้การคุ้มครองป้องกันของอังกฤษเสียก่อนแล้วจึงค่อยให้มีรัฐบาลปกครองตนเอง

สิ่งที่อังกฤษต้องดำเนินคือความระมัดระวังเป็นพิเศษ กล่าวคือ การจัดอัตรา ส่วนนายทหารอังกฤษต่อทหารซึ่งปอยให้เป็น 1 ต่อ 1 ในตอนหนึ่ง และ 1 ต่อ 2 ในบริเวณ คาบสมุทร ยิ่งกว่านั้นยังมีการกำหนดจำนวนมาเป็นทหารซึ่งปอย เช่น พากกรุ่งแห่ง เนปาล พากซิกส์ในปัญจาบ และพากปากานซึ่งอยู่ชายแดนตะวันตกเฉียงเหนือ พาก ทหารเหล่านี้ค่อยๆ พัฒนาความมั่นคงในหมู่คน แต่เป็นการอาชีพผู้ซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิด ความเคลื่อนไหวทางชาตินิยม เป็นเวลาหลายช่วงอายุที่พากเข้าได้ทำการรับใช้ในฐานะที่ เป็นนายทหารที่มีทักษะสูง และรัฐบาลอังกฤษไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก นายทหารเหล่านี้ทำหน้าที่ค่อยปกป้องดินแดนของอังกฤษและรักษาภูมายังคงความเป็นระเบียบ เรียบร้อย

พระราชบัญญัติ Government of India Act ในปี 1858 "ได้มอบความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ให้กับรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศสำหรับอินเดีย ท่านผู้นี้จะต้องได้รับ คำแนะนำจากสภาอินเดีย (Council of India) ซึ่งสภาแห่งนี้ยังเป็นตัวแทนของอำนาจ บริษัทที่หลังเหลืออยู่ สถาบันอินเดียประกอบด้วยสมาชิกที่มีประสบการณ์ที่ยาวนานใน อินเดีย แต่อิทธิพลของคนเหล่านี้เสื่อมลงภายหลังปี 1870 ตามพระราชบัญญัติตั้งกล่าว

ข้าหลวงใหญ่ได้รับการสถาปนาให้เป็นอุปราช (Viceroy) เป็นตัวแทนของพระราชนิยม อังกฤษ นับแต่นี้ไปอุปราชเป็นตัวแทนพระราชนิยมใช้ตัวแทนของบริษัทอีกต่อไปแล้ว เจ้าอินเดีย 500 องค์ จะมีฐานะเป็นข้าราชการผู้ดูแลดินแดนเดียว ด้วยวิธีนี้ทำให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดขึ้น ข้าหลวงใหญ่มีสภาริหาร (executive council) ช่วย ซึ่ง Dalhousie ได้ขยาย เป็นสภานิติบัญญัติ (legislative council) โดยเพิ่มจำนวนสมาชิกและมีการบันทึกการ อภิปรายในสภาริหาร การปฏิบัติถังกล่าวได้ประกาศเป็นทางการโดย Indian Councils Act ปี 1861 ซึ่งระบุให้มีสมาชิกเพิ่มจาก 6 เป็น 12 นาย และจำนวนครึ่งหนึ่งจะต้องไม่เป็น ข้าราชการ และมีการขยายการปฏิบัติไปสู่รัฐบาลระดับห้องถิน รัฐมนตรีว่าการต่าง ประเทศมีความเห็นว่า การที่จะให้พระราชบัญญัติฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้นั้น ควรจะจัดที่ไว้สำหรับสมาชิกที่เป็นคนอินเดียบ้าง แต่รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศต้อง ประชัยต่อข้อเสนอในที่ประชุมสภา นอกเสียจากว่าจะต้องมีการแยกประเภทสมาชิกที่ เป็นชาวอังกฤษและชาวอินเดีย อย่างไรก็ตามเป็นที่เข้าใจกันว่าจะต้องมีการปฏิบัติถังกล่าว และมีชาวอินเดีย 2 คน ได้เป็นสมาชิกมาตั้งแต่เริ่มแรก

กลไกสำคัญในการควบคุมอำนาจของอังกฤษคือ หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ สูงที่เรียกว่า Indian Civil Service (I.C.S.) ซึ่งตัดเลือกสมาชิกจากการสอบแข่งขันซึ่งเริ่ม มีมาตั้งแต่ ค.ศ. 1853 ใน ค.ศ. 1905 มีสมาชิกถึง 1,000 คน ซึ่งส่วนแต่ต่างตำแหน่ง สำคัญ ๆ ทั้งสิ้น แต่มีชาวอินเดียเป็นสมาชิกอยู่ไม่เกิน 30 คน สมาชิก I.C.S. ดำรง ตำแหน่งที่ได้รับเงินเดือนมาก อย่างไรก็ตาม ในสมัยนั้นต้องจ้างชาวอังกฤษถึง 4,000 คน และคนอินเดียถึง 50,000 เพื่อรับใช้งานด้านการปกครอง เมื่อถึงเวลาที่ชาวอินเดีย ได้รับการศึกษาถึงระดับมหาวิทยาลัยมีจำนวนเพิ่มขึ้น อังกฤษกลับผูกขาดแต่ตำแหน่ง สูง ๆ ปัญหาถังกล่าวสร้างความข้องใจและเป็นการเติมเชื้อให้กับขบวนการชาตินิยม อินเดีย

ดังได้กล่าวแล้วว่ากบฏชีปอย เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการแบ่งแยกทาง สังคมระหว่างชาวอังกฤษซึ่งเปรียบกับเป็นวรรณะของผู้ปกครองกับชาวอินเดียที่เป็น ผู้อยู่ใต้การปกครอง เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล นักธุรกิจ และเจ้าของไร่นาดใหญ่ พากัน หวาดกลัวว่าจะเกิดความรุนแรงขึ้นอีก จะนั่นจึงมีทัศนคติว่า ชาวอินเดียโดยเฉพาะชา มุสลิมเป็นผู้ที่มีน้ำไวร้างใจ ด้วยเหตุผลเดียวกัน รัฐบาลภายหลังกบฏชีปอย ดำเนินนโยบาย

ถอยหลังไปไกลกว่ารัฐบาลเดิมที่มีการปฏิรูปบ้าง และรัฐบาลยังเปลี่ยนแปลงเป็นแบบอนุรักษ์นิยม โดยพยายามแทรกแซงชาวอินเดียให้น้อยที่สุด การเปลี่ยนแปลงกลับไปเช่นนี้ทำให้ชาวอินเดียจดจำได้อย่างแม่นยำว่า เป็นการแก้เผ็ดอันโหดร้ายของอังกฤษภายหลังกบฏ ก่อนที่ Canning “ผู้เมตตา” จะสร้างความเป็นระเบียบขึ้นมาใหม่ และก่อนที่ชาวอินเดียจะเกลียดชังเชื้อชาติของชาวอังกฤษอันก่อตัวมาจากการความหวาดกลัวและความไม่ไว้วางใจ จะเห็นได้ว่าความแตกแยกทางสังคมอันเกิดขึ้นมาจากการความหวาดกลัว ความไม่ไว้วางใจและความเกลียดชังนั้น เจริญเติบโตอันเป็นผลภายหลังกบฏ และสะท้อนให้เห็นว่าอังกฤษได้ตัดขาด แยกคนอยู่ต่างหาก ปฏิบัติกรรมทางสังคมแต่เฉพาะในกลุ่มคนอังกฤษเท่านั้น คนอังกฤษในอินเดียต้องการความ公正มากกว่าต้องการความรักจากชาวอินเดีย อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกที่เหนือกว่าทางวัฒนธรรมของอังกฤษ ก็ยังดำรงอยู่เป็นเวลานานก่อนเกิดกบฏ ซึ่งจะเห็นได้อย่างไรจากโลหตัคันของ Macaulay และนักปฏิรูปหลายท่าน การที่กลุ่มบุคคลเหล่านี้ถือตนว่าเหนือกว่า จึงทำให้เกิดความเย่อหยิ่งในเรื่องเชื้อชาติดิน อันทัณฑ์ดังกล่าวได้บังเกิดขึ้นในหมู่เจ้าของไร่นาดใหญ่ ผู้ซึ่งอพยพมาอยู่กันมากภัยหลัง ค.ศ. 1950 เพื่อมาทำไร่ชาและพืชผลชนิดอื่น ๆ ในท้องที่อัลลัมที่ยังไม่ได้พัฒนา

ชาวอังกฤษหวังในความจริงก็ต้องเข้าอินเดียที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนาอินเดียไปสู่ความเป็นสมัยใหม่ และมีจำนวนไม่น้อยที่เดียวที่ให้ความร่วมมือ การให้ความร่วมมือดังกล่าวทำให้ความเป็นอยู่ในแคร์วนของตนดีขึ้นกว่าในเขตที่เป็น British India ซึ่งเป็นเขตที่อังกฤษปกครองโดยตรง แต่เข้าอินเดียส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่นในจารีตประเพณีเดิม ในขณะเดียวกัน อังกฤษก็ไม่เห็นความสำคัญของชนชั้นกลางกลุ่มใหญ่ที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตกในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่เพิ่งก่อตั้งขึ้น กลุ่มคนเหล่านี้จะเป็นนักพัฒนาลัทธิชาตินิยมของอินเดียและจะเป็นผู้นำในอนาคตต่อไป ถ้าหากอังกฤษตระหนักรู้ในข้อความสัมพันธ์ระหว่างชาวอังกฤษ-อินเดียที่จะเปลี่ยนไปอีกแบบหนึ่ง ดังที่เป็นอยู่คืออังกฤษค่อยรับรู้ว่าชาวอินเดียจะสามารถดำเนินอังกฤษจึงสงสัยไม่เพียงแต่พวกผู้มีอำนาจเท่านั้น แต่ยังสงสัยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย อย่างไรก็ตาม คำประกาศของพระราชนี้ได้เน้นให้ใช้ความมั่นคงร่วม และให้ดำเนินงานต่อไปอย่างชาญ ในความเป็นจริงเห็นได้ว่าชาวอังกฤษในอินเดียได้พิสูจน์ให้เห็นว่า พวกรัฐสวัสดิ์ภาพน้อยกว่าชาวอังกฤษที่ประเทศอังกฤษ

นโยบายการปกครองแบบสมบูรณ์ราษฎร์สิทธิราชแบบประเทืองปัญญา (enlightened despotism) หมายถึงโครงการปกครองแบบมีตาปกครองบุตร แต่เน้นการศึกษาขั้นสูงกว่า มีการปฏิรูปกฎหมายและเน้นความยุติธรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเร่งโครงการด้านสาธารณูปโภคให้เร็วที่สุด มหาวิทยาลัยแห่งกัลกัตตาแห่งน้อมเบย์และมักราฐ ซึ่งได้ระดับมาตรฐานเดียวกันที่กันได เป็นเรื่องที่โชคไม่ดีที่ว่า เนื่องจากใช้วิธีการสอนและการสอบเป็นภาษาอังกฤษและมีอุปสรรคอื่น ๆ ทำให้มีมาตรฐานต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในอังกฤษและเมื่อมีการให้ความสำคัญ แต่ในเรื่องการสอบ จึงส่งเสริมให้มีการเร่งเรียนแบบการติวชาชีวิทฯ ทำให้มีความเข้าใจไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม จำนวนนักศึกษาในวิทยาลัยกำลังเพิ่มขึ้น ซึ่งจำนวนที่เพิ่มขึ้น เหล่านั้นรวมถึงนักศึกษาหญิงชาวอินเดียที่ได้รับการอุปถัมภ์จากวิทยาลัยของมิชชันนารี ด้วย นักศึกษาเหล่านี้ได้รู้ภาษาสามัญ (ภาษาอังกฤษ) ร่วมกันและทำให้มีความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ยิ่งไปกว่านั้นแนวความคิดที่พากษาได้รับนั้น ส่วนมาจากการนักเขียนที่รักเสรีภาพ และรักเพื่อนมนุษย์แห่งศตวรรษที่ 19 ของอังกฤษทั้งสิ้น เมื่อกลุ่มชาวอินเดียที่ได้รับการศึกษาแบบอังกฤษได้สังเกตสถานการณ์โดยรอบแล้ว พากษาพบว่ามีข้อขัดแย้งระหว่างแนวความคิดดังกล่าวกับสภากาชาดของอินเดียภายใต้ การปกครองของอังกฤษ เช่นไม่พอใจเมื่อพบว่าพากษาจะประสบความลำบากมากขึ้น ที่จะทำงานทำหากพากษาได้รับการศึกษาไม่เพียงพอ มีชาวอินเดียหลายคนที่เข้าทำงาน ด้านการปกครองในตำแหน่งที่ต่ำ ๆ และในทางปฏิบัติถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งสูง ๆ โดยเฉพาะภายนอกจากประเทศ เนื่องจากการของการสอบที่ล็อกอยู่สูงสุดของผู้ที่จะเข้าสอบ I.C.S. ในตอนเดือนจาก 21 เป็น 19 มีชาวอินเดียหลายคนได้เข้าประกอบอาชีพทางด้านกฎหมาย และการแพทย์ เพราะมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการด้านดังกล่าวเท่านั้น ในที่สุดมี หลายคนได้รับยกเว้นไม่พอใจในวารสาร เป็นภาษาอังกฤษและภาษาพื้นเมือง ก็ ที่มีการออกพระราชบัญญัติควบคุมการพิมพ์ใน Vernacular Press Act ค.ศ. 1878 ไว้แล้ว

ใน ค.ศ. 1862 Macaulay ผู้เป็นประธานของคณะกรรมการบริการ ได้แต่งกฎหมาย อาญาขึ้นซึ่งใช้เพื่อแก้ไขปัญหาสภากาชาดในท้องถิ่นแบบต่าง ๆ นักกฎหมายทั้งชาวอินเดีย และชาวอังกฤษ ได้วางรูปร่างนบทกฎหมาย โดยผสมผสานระหว่างลักษณะการปฏิบัติ

ของชาวยโรปและของชาวอินเดียด้วยความสุขุมรอนคอบ เมื่อนำกงหมายมาประกาศใช้ ก็ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ กงหมายที่มีประสิทธิภาพที่ประกาศใช้ British India ได้ดำเนินไว้ซึ่งความสงบและทำให้คนเคารพความยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการแต่งตั้งผู้พิพากษาชาวอินเดียเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามความกวนขันในเรื่องกงหมายได้ทำลายความยืดหยุ่นของกงหมาย ขบวนธรรมเนียม ประเพณีไป และยังทำให้กงหมายที่พัฒนามัยแล้วมีผลบังคับอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อที่น่าสังเกตในเรื่องการพัฒนาด้านการยุติธรรมตามแบบของอังกฤษนั้น คือการปฏิเสธร่างพระราชบัญญัติ Ilbert Bill ซึ่งออกใน ค.ศ. 1883 ซึ่งเสนอโดยข้าหลวงใหญ่ที่รักเสรีภาพคือ Lord Ripon (1800-1884) ซึ่งตามพระราชบัญญัตินั้น ชาวอังกฤษจะถูกสอนสอนโดยไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชังโดยผู้พิพากษาชาวอินเดียหรือชาวอังกฤษ ชาวอังกฤษจึงก่อการความสงบตอบโต้กับมาตรการดังกล่าว ซึ่งมีผลทำให้ชาวอินเดียระดับผู้นำได้ลอกแบบอย่างบ้างในสมัยต่อมา

นอกจากความก้าวหน้าทางด้านการศึกษาและการค้าแล้ว ก็ยังมีงานทางด้านสาธารณูปโภค ซึ่งได้แก่ การตัดถนน การวางรางรถไฟและโครงการชลประทาน สำหรับสายโทรเลขซึ่งได้วางไว้ก่อนเกิดกบฏชีปอยนั้นก็ได้อ่านายประ โยชน์อย่างมาก กล่าวคือได้ช่วยให้อังกฤษจัดรูปกองทัพเพื่อติดต่อกับเหล่ากบฏชีปอยได้ทันท่วงที ใน ค.ศ. 1857 มีรางรถไฟหัวไปเป็นระยะทางเพียง 200 ไมล์เท่านั้นและถนนที่ตัดกันใช้ไม่เพียงพอโครงการชลประทานที่จะกระทำตามชายฝั่งแม่น้ำคงคาซึ่งเคยเป็นโครงการหนึ่งของ Dalhousie นั้น ได้ทำให้ชาวอินเดียมีความรู้สึกขัดเคือง ส่วนทางด้านการคุณภาพน้ำ ได้กระตุ้นให้มีการพัฒนาขึ้นเพื่อจะได้ควบคุมเขตที่เป็น British India ให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และโครงการชลประทานและการควบคุมน้ำท่วม ได้รับการดำเนินงานเพื่อป้องกันความเสียหายและเกิดทุพภัยกับ ในขณะเดียวกันก็ช่วยเพิ่มผลผลิตทางเกษตรกรรมด้วย

ภายในระยะเวลาเพียง 2-3 ปี ก็มีการตัดถนนหลวงเชื่อมต่อกันเป็นร่วงแห่งทั่วประเทศซึ่งส่วนใหญ่ก็สนองความต้องการทางด้านยุทธศาสตร์ ในขณะเดียวกันถนนหลวงก็ได้นำสินค้าจะวันตกเข้าไปถึงชนบทได้ไกลและกว้างขวางมากซึ่งไม่เคยเป็นเช่นนี้มาก่อน สิ่งที่พัฒนาได้รวดเร็วไปกว่านั้นก็คือการวางรางรถไฟเป็นร่วงแห่งใน ค.ศ. 1857 มีระยะทางยาวเพียง 200 ไมล์ 12 ปีต่อมาได้เพิ่มขึ้นเป็น 4,000 ไมล์ และเป็น 25,000 ไมล์ใน ค.ศ. 1900 และ 33,000 ไมล์ใน ค.ศ. 1905 นับตั้งแต่รัฐบาลวางแผนการวาง

รองไฟเพื่อการยุทธ์และมองงานก่อสร้างให้กับบริษัทเอกชนแล้ว ทำให้สามารถสร้างประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เคยเป็นเช่นนี้มาก่อน ถนนและรางรถไฟช่วยทำให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาชาวอินเดียที่รู้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสามัญจะได้ห่องเตียวเพื่อพบปะและประชุมกันอย่างกว้างขวางในอินเดียได้ และเส้นทางคมนาคมช่วยทำให้เกิดความรู้สึกที่จะรวมชาติขึ้น ในขณะเดียวกันชาวอินเดียที่ยากจนกว่าความสามารถหนึ่งร้อยที่ 3 ได้อวย่างมีความสุข ซึ่งต้องทนต่อการประบันระหัววรรณะบ้าง ชาวอินเดียเหล่านี้มีโอกาสได้นั่งรถไฟไปประกอบพิธีทางศาสนาหรือไปหาโชคางนอกหมู่บ้านอันเป็นถิ่นกำเนิดของตน กล่าวสั้น ๆ ก็คือว่าการพัฒนาทางด้านคมนาคมทำให้ชาวอินเดียได้มีโอกาสเดินทางไปมา แม้ว่าจะเป็นที่น่าสังเกตว่าความเชื่อยังคงความยากจนและความหวาดกลัวต่อสิ่งที่ไม่รู้ ยังทำให้คนส่วนใหญ่คงเก็บตัวอยู่ในหมู่บ้านตั้งแต่เกิดจนตาย

นักเขียนชาวอินเดียหลายคนได้ประหมายรัฐบาลอังกฤษที่เป็นผู้ทำลายอุดสาหกรรมพื้นเมืองที่ทำด้วยมือ โดยไม่สามารถจะคุ้มครองสินค้าพื้นเมืองแข่งขันกับสินค้าของอังกฤษที่ผลิตจากเครื่องจักรได้ คำกล่าวหาที่เป็นความจริงสำหรับบริเวณนอกเขตเบงกอล และบริเวณรอบ ๆ บอมเบย์และมัทราส ส่วนใหญ่เป็นสมัยหลังปี 1858 ซึ่งขณะนั้นได้ตัดถนนและมีทางรถไฟลึงแล้ว แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าววนั้นให้ผลเป็น 2 ทาง (two-way proposition) กล่าวคือ ทางแรกเป็นผลทางลบคือการที่อุดสาหกรรมที่ทำด้วยมือถูกทำลายอย่างหนัก ทั้งนี้เพราะสินค้าที่มาจากโรงงานมีราคาถูกสามารถตีตลาดยิ่งกว่านั้นถนนและรางรถไฟก็ยังเปิดอินเดียให้กับอุดสาหกรรมอังกฤษเข้าถึง ส่วนผลในทางบวกก็คือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ช่วยหาตลาดให้กับชาวนาอินเดียโดยส่งเสริมการผลิตพืชผล และยังช่วยหาตลาดทั่วประเทศให้กับสินค้าอุดสาหกรรมที่กำลังพัฒนาในอินเดียอีกด้วย ใน ค.ศ. 1880 อินเดียมีโรงงานทอผ้าฝ้าย 58 โรง และโรงงานทอปอกระเจา 22 โรง ซึ่งเป็นเพียงเริ่มต้นเท่านั้น ใน ค.ศ. 1905 โรงงานทอผ้าฝ้ายเพิ่มขึ้นเป็นเกือบ 4 เท่า และโรงงานทอปอกระเจาเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า เป็นที่แน่นอนว่าเงินทุนและความเป็นเจ้าของกิจการเหล่านี้เป็นของชาวต่างชาติ ทั้งนี้ เพราะชนชั้นพ่อค้าของอินเดียยังคงเป็นแบบหัวเก่า (conservative) อย่างไร้ตาม ผู้ประกอบกิจการโรงงาน (entrepreneurs) ชาวอินเดียก็มีบทบาทสำคัญในอุดสาหกรรมผ้าฝ้าย และตรากูล Parsee Tata

เป็นตระกูลที่มีชื่อเสียงในฐานะเป็นผู้บุกเบิกในการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าของอินเดีย การพัฒนาทางเศรษฐกิจอีกประหนึ่งคือ การพาณิชยกรรมที่เจริญขึ้นอย่างรวดเร็วใน ค.ศ. 1834 อินเดียได้รับเงินจากสินค้าออก 8 ล้านปอนด์ ส่วนสินค้าเข้าห้องเสียไป 4.5 ล้านปอนด์ แต่ใน ค.ศ. 1870 ตัวเลขเปลี่ยนไปเป็นเงินที่ได้รับจากการส่งสินค้าออกเป็น 53 ล้านปอนด์ ส่วนสินค้าเข้าห้องเสียไป 33.5 ล้านปอนด์ และใน ค.ศ. 1905 สินค้าออกทำรายได้ถึง 100 ล้านปอนด์ และเสียเงินสำหรับสินค้าเข้า 70 ล้านปอนด์ แม้ว่าสินค้าออกจะล้าหน้าสินค้าเข้า แต่ค่าโสหุค่าเงินบ้านญี่ปุ่นทำให้การค้าสมดุลย์กัน

เป็นความจริงที่ว่า เศรษฐกิจของอินเดียได้ทำให้ชีวิตของชาวอินเดียดีขึ้นตามไปด้วย ชีวิตที่เลี้ยงตนเองในหมู่บ้านได้กลายเป็นอดีตไปแล้ว ยกเว้นในห้องที่ท่อระบายน้ำ ภาระทางภาษีซึ่งเคยมาก่อนต่อมาได้อ่อนตัวลงใน ค.ศ. 1900 ครอบครุณเนื้อที่ถึง 14 ล้านเอเคอร์ และนับว่าเป็นระบบการคลังประเทศที่ใหญ่ที่สุดในโลกก็ว่าได้ แต่ก็ยังไม่สามารถจะสนองความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้นจาก 150 ล้านใน ค.ศ. 1850 เป็น 283 ล้านใน ค.ศ. 1901 ได้ ประชาชนยากจนหนักขึ้น ปราภูมิทัวร์ไม่ในอินเดีย และสภากาชาดตั้งกล่าวว่าจะมีสาเหตุมาจากความต้องการแรงงานไฟฟ้าและการของอังกฤษ เพื่อบรรเทาความข้อจำกัดมากแห่ง อย่างไรก็ตาม แรงงานไฟฟ้ายังช่วยนำอาหารไปสู่เขตที่เกิดทุพภัยกว่าได้ ซึ่งจะแจกจ่ายสำหรับผู้ที่ทำงานให้กับงานด้านสาธารณูปโภค ดังนั้น การเกิดข้อจำกัดมากแห่งอันเนื่องมาแต่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้รับการแก้ไขไปเป็นส่วนใหญ่ สายทางไม่มีระบบน้ำการดูดที่เกิดขึ้นระหว่าง 4 ปีที่เกิดความแห้งแล้ง และกาฬโรคคือ ค.ศ. 1896-1900 คงจะลดจำนวนสำมำ漫ในครัวประชากรของปี 1901 ในความพยายามที่จะทำให้ผลกำไรและการลงทุนสมดุลย์กันนั้น ได้มีปัจจัยหลายประการนำมาเป็นส่วนประกอบ แต่อาจกล่าวได้ว่าในโลกสมัยใหม่ อินเดียจะต้องเปลี่ยนแปลงและชาวอังกฤษจะต้องเป็นคนค่อยนำทางและอุปถัมภ์ด้านการเงินในระยะของการเปลี่ยนแปลงนี้

นอกจากนี้ การปฏิบัติทุกประการของอังกฤษไม่ว่าจะเป็นในด้านการพัฒนาการคุณภาพดีหรือการให้ศึกษาภาษาอังกฤษดี ช่วยทำให้ความรู้สึกที่จะรวมชาติเจริญเติบโตขึ้น ทั้งนี้ เพราะช่วยทำให้ผ่านอุปสรรคทางกฎหมายศาสตร์ ทางภาษา ทางเชื้อชาติ และแม้แต่ทางด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ การศึกษาแบบอังกฤษซึ่งได้ให้แนวความคิดเป็นอิสระ

ซึ่งจะกลายเป็นกระสุนปืนใช้ทำร้ายอังกฤษ การพื้นฟูทางกฎหมายซึ่งมีแรงดึงใจมาจากการคิดของต่างชาติทำให้มีปฏิริยาตอบโต้ เริ่มแรกมีการคัดค้านอย่างเต็มที่ และต่อมาที่มีการประนีประนอมกัน และภายหลังก็ยอมรับแนวคิดแบบตะวันตกเกือบทั้งหมด ลักษณะมารดกทางจิตวิญญาณและความผ่องปurenี้มีอยู่ในอินเดีย และการยึดครองของชาวต่างชาติจะทำให้มีการยอมรับแนวคิดทั้งหมดก็ถูกประเมินไปไม่ได้ หรือจะปฏิเสธเสียทั้งหมดก็เป็นไปไม่ได้อีก ดังนั้นสถานการณ์ที่ค่อนข้างเปลกของอินเดียและมารดกทางวัฒนธรรมสามารถผ่านแปรได้ไปอย่างน่าทึ่งและน่าสนใจที่เดียว ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังคงปรากฏและมีอิทธิพลอยู่จนกระทั่งบัดนี้

4.2 ปฏิริยาของชาวอินเดีย

ในครึ่งแรกของคริสตศตวรรษที่ 19 ชาวอินเดียมีมากันที่ยอมรับอารยธรรมตะวันตกโดยไม่เลือกเฟ้น แต่ในขณะเดียวกันการปฏิเสธมารดกอารยธรรมด้านจิตใจได้แก่ คำสอนของศาสนาอินดูนั้น ก็มีผู้สนใจมากเหมือนกัน การปฏิเสธอารยธรรมตะวันตกอย่างสิ้นเชิงนั้นเริ่มต้นภายใต้การนำของพวกราหมณ์ที่เป็นพวกรุรักษ์นิยมซึ่งทำให้ชาวอังกฤษผู้นำมารดกและพวkmichชั้นนำรู้สึกตกใจ ดังนั้นจึงส่งผลออกมาเป็นความสัมมาเลว โดยเฉพาะในการปฏิบัติการบูรณะกบฏชีปอย เป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่า ความสำเร็จที่จะมีในอนาคตในเรื่องนี้จะต้องมีการทำที่ที่เป็นกลางและยืดหยุ่นมากกว่าที่โดยเฉลี่ยในระยะยาว บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดที่นำความสำเร็จมาสู่เรื่องนี้คือ รามโมหัน รอย (Ram Mohan Roy) (1772-1833) ซึ่งเป็นราหมณ์ชาวเบงกอลี เป็นผู้มีความเฉลี่ยวฉลาดมากคนหนึ่ง ทั้งเกิดในคราภูมิที่มีชื่อเสียงและร่ำรวยด้วย อาศัยการเกื้อหนุนจากผู้ปกครองชาวมุสลิมในสมัยนั้น ทำให้ได้มีส่วนช่วยอย่างสำคัญที่สุดคนหนึ่งในการค้นหาลักษณะสิ่งที่ขัดแย้งในสินค้าที่มีต่อศาสนาคริสต์

ราม โมหัน รอย เป็นนักปรัชญา นักภาษาศาสตร์ ได้เรียนรู้ภาษาเบอร์เซีย ศีกษาผลงานของ Euclid, Aristotle และศีกษาคัมภีร์กรุงอ่าวนจันบันภาษาอาหรับ นอกจากนี้ ในขณะยังเยาว์วัยได้ศีกษาคัมภีร์ขันจูจากฉบับภาษาสันสกฤตด้วย และในช่วงที่ได้ทำงานกับบริษัทที่ได้เรียนภาษาอังกฤษจนเข้าใช้งานได้ นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้ภาษาอินเดียในช่วงที่ศีกษาคัมภีร์ไปเบลด้วย นอกจากนี้จากความสำเร็จมากมายหลายประการ ดังกล่าว รอยยังได้ออกหนังสือพิมพ์รายวันและได้ตั้งโรงเรียนระดับประถม เพื่อส่ง

เสริมการศึกษาแบบตะวันตก ท่านมีความสนใจเป็นพิเศษในการศึกษาค้นคว้าและส่งเสริมหลักคำสอนที่บリストชื่อของศาสนาอินถุ โดยจัดคำสอนที่ผิดซึ่งเพิ่งเข้ามาพร้อมหลายในสมัยหลัง ซึ่งในประเด็นนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับข้อเสียเบรี่ยนในการตอบคำถามที่จะให้แก่คริสตศาสนา ท่านเองเชื่อว่าเป็นสิ่งท้าทายที่น่ากลัวที่สุดของชาวตะวันตกที่มีต่ออารยธรรมอินเดีย จากการที่ท่านได้ศึกษาคัมภีร์ไปเบลทำให้ยอมรับจริยศาสตร์ที่มีลักษณะส่งเสริมความเชื่อใจระหว่างมนุษยชาติ ซึ่งท่านได้บรรยายไว้ในผลงานนี้ว่า The Precepts of Jesus และในขณะเดียวกันก็ทำให้ท่านปฏิเสธคำสอนของคริสตศาสนานางประการ เช่น ไตรภาพ (Trinity) และรวมทั้งทัศนะที่ว่าพระเยซูเป็นพระเจ้า ในคำสอนแนวทางตะวันตก ท่านได้ดันพบหลักจริยธรรมเหล่านี้แล้ว ซึ่งทำให้เชื่อว่าพระผู้เป็นเจ้า มีอยู่พระองค์เดียวเท่านั้น แต่ได้ทรงสำแดงตนเองให้ปรากฏในทุกสักษณะแห่งปรากฏการณ์ธรรมชาติ ดังนั้น รอย จึงได้ตั้งสมาคมพราหมโม สมາช (Brahmo Smaj หรือ Society of God) ขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมคำสอนที่บリストชื่อของศาสนาอินถุ และเพื่อขัดคำสอนที่เป็นอสัตธรรมซึ่งเพิ่งเติมเข้ามาในยุคหลัง รวมทั้งความเชื่อพิธีกรรมทั่วไปอย่าง การบูชาเทวรูป และพิธีสังฆ

อย่างไรก็ตาม ท่าน รอย ก็พร้อมที่จะยอมรับหลักจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ New Testament ว่าเป็นความจริงอันอมตะ ซึ่งก็ปรากฏอยู่ก่อนแล้วในหลักธรรมของอินถุ นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาการทางตะวันตก แต่ท่านยังคงยืนยันอยู่ว่าวิทยาการเหล่านี้ก็เหมือนกับคริสตศาสนานา ศิ่อมีแหล่งกำเนิดที่เอเชียนนีเอง รอย เก็บจะไม่ยอมรับว่าตะวันออกเป็นหนึ่งบุญคุณวิทยาการตะวันตก ยกเว้นประเด็นที่ว่าชาวตะวันตกได้นำความก้าวหน้าทางเครื่องจักรยนต์ที่มีประযุชน์ต่าง ๆ มาสู่โลก แต่ไม่ใช่คำสอนทางศาสนาหรือปรัชญา ในการตอบปัญหาของชาวคริสต์ยันคนหนึ่งผู้ซึ่งได้ตักเตือนถึงการที่บุคคลจะถูกผลคุณค่าลง เพราะลักษณะที่อ่อนแ้อย่างชาวเอเชีย รอย ได้ชี้ว่าบุคคลสำคัญทางศาสนาเกือบทั้งหมดที่ชาวคริสต์ยันยอมรับเคราะห์บุชา รวมทั้งพระเยซูก็เป็นชาวเอเชียนนีเอง ดังนั้นการศึกษาในเรื่องชนชาติเอเชียหรือประเทศในแถบเอเชียคือการศึกษาที่รียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับศาสตร์ความคิดเห็นและผู้นำศาสนาเหล่านี้นั่นเอง

ความเข้าใจที่ว่าวิทยาการต่าง ๆ ทั้งในด้านจิตวิญญาณและรัตถว่ามีแหล่งเกิดที่ເວເຫັນນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ນັກສຶກສາຕະວັນຕົກຄວາມໃສ່ໄຈໄວ ເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ເປົ້າໃຈວ່າການປັບປຸງຂອງຫາວະວັນອອກຄືອກຍ່ອມຮັບປົມຕ້ອຍລັກຊະແລ້ວສັກຊະທີ່ທີ່ນີ້ເອງ ອ່າງໄຮກ໌ຄວາມໃນແນ່ງອັງຄູ່ປົງປົງປ່ອຍຮຽນເດືອນເດືອນທີ່ມີຕ້ອອິທີພລແນວຄວາມຄົດຕະວັນທີ່ກັນນີ້ ບໍ່ທີ່ກັກຕ່າງໆ ຂອງ ຮອຍ ກີ່ໄມ່ສາມາດຈະປະເມີນຮາຄາໄດ້ ມີນາງພວກເັ້ນວ່າບໍ່ທີ່ສຳຄັນປະກາດນີ້ຮ່ວມງອງທ່ານ ຄືອກຮູ້ທີ່ສຳເນົາສົ່ງເຕັມການສຶກສາການຊັ້ງກຸຫະຫຼວຍໃຈຈົງ ຂະໜະເດືອກກັນຄອນເອີ້ນ ກີ່ເຫັນວ່າ ທ່ານໄດ້ເນັ້ນໃນການທີ່ຈະຮັກຊາລັກຊະແລ້ວຄຳສອນທີ່ບໍ່ຮັກສູງຂອງຄາສນາຢືນດູ ແຕ່ໄມ່ຈະມອງໃນແນ່ດີກີ່ຕາມເຮົາກີ່ສາມາດຈະສອບສວນຍ້ອນຫລັ້ງໄປຖື່ງແນວຄົດຕ່າງໆ ຂອງທ່ານໄດ້ໂດຍຕຽງ ທັງໃນແນ່ກັນຄວາມຄົດເຫັນແລ້ວໃນຜລງນາທີ່ປ່າກງູ້ ປະກາດແຮກເຮົາຄວາມຈະສູນໃຈບຸຄຄລທີ່ເປັນຜູ້ນ່າໃນດ້ານຈິຕວິຫຼຸງຫຼາຍ ທີ່ຈຶ່ງກ່ອໄຫ້ເກີດກາຮັບສ່ວນພູ່ປະບົບຄຳສອນຢືນດູ ແລະໃນຕອນທ້າຍໄດ້ສຶກສາເຄີ່ງແນວປົງປົງກິ່ຽວທາງດ້ານການເມືອງໜຶ່ງສ່າງພລອອກເປັນສັກຫຼາດທີ່ນີ້ມີແບບອິນເດີຍ

4.3 การพื้นฟูอารบธรรมอินดู

เตเกนทรนาถ ตะกอร์ (Debendranath Tagore) (1817-1905) เกิดในครอบครัวเบงกาลีที่มีเชื้อเสียง “ได้พื้นฟูสมาคมพราหมณ์ สมາชา หลังจากท่านได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าใน ค.ศ. 1843 ตะกอร์ ก็เหมือนกับ รอย คือท่านพยายามที่จะสำรวจ สอบถาม ถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้ชาวอินดูหันไปนับถือคริสตศาสนา ทั้งยังได้แสดงให้เห็นถึงความเก่าแก่และความเป็นจริงของคำสอนอินดูที่เป็นเอกเทวนิยม (mono-theism) ใน การต่อสู้กับอิทธิพลของโรงเรียนของมิชชันนารี ท่านได้ตั้งโรงเรียนอินดูขึ้น ปราภูใน หนังสือเรียนประวัติของท่านหน้า 39 ว่า ประชาชนที่หันไปนับถือศาสนาคริสต์ได้ลดน้อยลง และความตั้งใจของมิชชันนารีที่ประสบความสัมมา Lovoyat ให้หายห่วง นอกจากนี้ด้วย อาศัยความเข้าใจแจ่มแจ้งและหลักเหตุผล ท่านตะกอร์ “ได้ประยุกต์คำสอนที่มีสังคมและ เป็นรัตตุนิยมแบบตะวันตกกับคำสอนที่เป็นจิตนิยมแบบตะวันออกเข้าด้วยกันเพื่อแสดง ออกถึงความมีอยู่แห่งพระผู้เป็นเจ้าสูงสุด (Supreme Being)

จากความรู้ในเรื่องที่ว่า อะไรคือสิ่งที่เป็นโลกภายนอกซึ่งรวมทั้งร่างกายของบุคคลที่ก่อให้เกิดความรู้ในเรื่องตัวตนภายใน ซึ่งเป็นตัวการรับรู้โลกภายนอก โดยนัยนี้ ก็จะได้บทสรุปว่าตัวตนภายในบุคคลนี้เองคือผู้รับรู้ หรือผู้รู้ และมีชื่อสังเกตว่า สิ่งที่บุคคลรับรู้นั้นไม่ใช่เป็นสิ่งอยู่ในภาวะสับสนไร้กฎระเบียบ เพราะสิ่งเหล่านั้นได้แสดงให้เห็นถึงความมีกฎมีแบบแปลนในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น การขึ้นและการตกของดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล เป็นต้น การมีระบบแบบแผนเช่นนี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญจากวัตถุ แต่จะต้องเป็นสิ่งที่เกิดจากมหาจิต (infinite mind = god) ซึ่งเป็นมูลฐานให้เกิดจักรวาลและทุกสิ่งในจักรวาล ด้วย การคิดตามสายแห่งเหตุผลนี้ ตะกอร์ จึงเชื่อว่าความเข้าใจในวิทยาการแบบตะวันตกและความเข้าใจระบบคำสอนของอินดูที่ท่านมีอยู่นั้น เป็นสิ่งที่มีเหตุผลเพียงพอที่จะพิสูจน์ความมีอยู่ของพระผู้เป็นเจ้า โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความศรัทธาเครื่องบูชาในรูปเคารพและเหตุผลเช่นนี้เป็นเหตุให้นักเทววิทยาชาวตะวันตกในคริวรัชที่ 18 จะเข้าใจได้

อนึ่ง ในการที่จะทำให้พราหมณ์ สมາชา เป็นที่ยอมรับของชาวอินดูให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ ท่านจึงไม่เน้นในการที่จะโฆษณาตัวการบูชาในรูปเคารพ ออย่างที่ท่าน รอย เคย กระทำมาและได้กลับมาส่งเสริมคำสอนของเวทานตะอันเก่าแก่ โดยแบ่งสังฆารมณ์ออก

เป็นคลาสสิคัล ท่าทีที่เป็นกถาของท่านตะกอร์ ซึ่งปรากฏใน ค.ศ. 1867 นี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดที่ขัดแย้งกันกับศิษย์ที่หัวรุนแรงของท่าน คือ เกษบุ จันทร์เสน (Keshub Chunder Sen) (1843-1884) ซึ่งภายใต้การนำของเขากำให้อิทธิพลสำคัญของคริสตศาสนาได้เข้ามายึดบ้านเมืองในสมาคมยิ่งขึ้น จนในที่สุดสมาคมพราหมโม สามารถก่อตั้งขึ้น

ตะกอร์ ให้เหตุผลว่าเราไม่ควรจะประนีประนอมหลักเหตุผลและศรัทธาของตนเข้าด้วยกัน แต่ควรจะแสดงให้เห็นประจักษ์ถึงความสำคัญของสิ่งทั้งสองด้วย การเป็นผู้มีใจกว้าง และควรพยายามหลีกเลี่ยงที่จะทำให้หลักเหตุผลดังกล่าวขัดแย้งกับหลักศรัทธาเสียที่เดียว เพราะไม่มีความจำเป็นใด ๆ เลยก็ว่าจะทำลายความรู้สึกของบิดามารดาและคนรุ่นเก่าทั่วไป ด้วยการทำลายเทวรูปที่ท่านเหล่านั้นเคราะห์พูชา แต่สำหรับเรื่องในธรรมอาจจะบังคับไม่ให้เราเกิดความรู้สึกเคราะห์พูชาอย่างนั้นก็ได้ ประการสุดท้ายทั้งหมดที่เป็นการไม่ปฏิเสธชีวิตและการเน้นในเรื่องหน้าที่ของชีวิตของท่านตะกอร์นั้น ได้แสดงท่าทีที่มีลักษณะเป็นแบบสัจنيยมในการที่จะเข้าใจโลกนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในภาวะที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามลักษณะคำสอนของศาสนา Hinu จริงอยู่โดยทั่วไปศาสนา Hinu อนุสอนด์การสร้างโลกคือวิธีทางเดียวเท่านั้นที่จะไปสู่อิมตภาพ แต่ตะกอร์ได้เน้นให้เห็นอย่างชัดเจนว่าวิธีทางดังกล่าวมิได้หมายถึงการหันหลังให้โลกนี้ และมิได้หมายถึงการเพิกเฉยต่อภาระหน้าที่ที่บุคคลมีอยู่ ดังที่คำสอนในกวีทศติยาที่กล่าวว่า “ท่านควรปฏิบัติหน้าที่ของตนทุกอย่างให้ดีที่สุดในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม แต่จะด้อยไม่มีค่านั้นในผลแห่งการกระทำการใด ๆ ที่เนื่องด้วยความเห็นแก่ตัว” นอกจากนี้คัมภีร์ยังกล่าวไว้ว่า “เมื่อความปรารถนาทั้งปวงที่มีอยู่ในหัวใจมนุษย์สิ้นเสียแล้ว มนุษย์ผู้เป็นสัตว์ที่ต้องตายจะบรรลุถึงอิมตภาพ” และว่า “แม้จะอยู่ในโลกนี้มนุษย์ก็สามารถเข้าถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพระเจ้าได้” (de Bary, ed., *Sources of Indian Tradition*, หน้า 614)

นักปฏิรูปชาว Hinu ผู้เข้มแข็งอีกท่านหนึ่งคือท่าน ดยานันดา Saraswati (Dayananda Saraswati) (1822-1883) เกิดในตรั郡พราหมณ์ ในเมืองคุชราฐ เป็นชาวอินเดียที่ไม่ได้รับการศึกษาแบบอังกฤษเลย ดังนั้นท่านทั้งปวงทุกสิ่งที่เป็นแบบตะวันตก

ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมพื้นฟูหลักค่าสอนทางศาสนาที่มีลักษณะเป็นปฏิบัติธรรมแนวคิดแบบตะวันตก ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมชนบวนการชาตินิยมแบบอินเดีย อย่างไรก็ตามขณะที่ท่านปฏิเสธวัฒนธรรมแบบตะวันตก ท่านก็ยังคงเป็นนักปฏิรูปทางศาสนาที่พยายามจะหุนกลับไปหา yok พราเวท และพยายามที่จะขัดปัญหาเรื่องคำสอนที่ไม่บริสุทธิ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของศาสนาอินดู โดยนัยนี้ท่านสอนว่ามาตุภูมิอินเดีย (Mother India) ควรจะติดอาวุธทางจิตวิญญาณอีกครั้งหนึ่งเพื่อเชิญกับการทำนายของชาติตะวันตก ด้วยเหตุที่ท่านมีความเข้มแข็งอาจริงอาจจังยิ่งกว่าอย และบรรพบุรุษท่านอื่น ๆ ท่านจึงได้โต้แย้งว่า คำสอนในพระเวทไม่ได้ส่งเสริมความชั่วร้ายในเรื่องวรรณะ เรื่องจันทสา การแต่งงานของคู่สมรสที่ยังเยาว์เกินไป ความเสมอภาคของสตรีเรื่องการบูชาเทวรูป เรื่องการนับถือพระเจ้ามากما ตลอดจนเรื่องคำสอนที่งามงดงาม ๆ ที่ปรากฏในศาสนาอินดู บทบาทที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของท่าน ได้แก่ การเปลี่ยนหัวหน้าที่มีต่อศาสนาอินดูจากแบ่งที่เป็นการปกป้องมาเป็นการยืนยันที่แข็งกร้าว ในแห่งที่ว่าศาสนาพระเวทมีหลักคำสอนที่ปราศจากความมัวหมอง และเป็นความเชื่อที่แท้จริงประการเดียว นอกจากนี้ท่านยังประกาศว่า ลักษณะความก้าวหน้าแบบที่ไม่ใช่ศาสนาเป็นลักษณะที่เด่นชัดประการหนึ่งของอินเดีย อนึ่ง นอกเหนือจากการเชิญกับบทบาทของคริสตศาสนาแล้ว ท่านยังทำให้ศาสนาอิสลามอีกด้วย ดังนั้นเพื่อที่จะส่งเสริมหลักการที่จะปฏิรูปศาสนาอินดู ท่านจึงได้ตั้งสมาคมอารยสมาช (Arya Samaj หรือ Society of Aryans) ขึ้นในปี 1875 ด้วยเน้นว่า คัมภีร์พระเวทและผู้ประพันธ์ชาารายัน คือแหล่งให้เกิดสัจธรรมแต่เพียงแหล่งเดียว ลักษณะการเรียกร้องให้สนใจในเรื่องจิตวิญญาณของท่านสรัสวดี มีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับของรอย ที่เน้นในเรื่องเหตุผลนี้ ได้มีส่วนกระตุ้นให้สมาคมอิสลามนั้นคงในรัฐปัญจายัน ผลที่ปรากฏคือ สมาคมอารยสมาชได้มีรากฐานมั่นคงในรัฐปัญจายัน ซึ่งในที่นี้ต้องเชิญกับศาสนาอิสลามและซิกข์ การที่สมาคมตัดค้านอิสลามนั้นในสิบยี่ต่อมาได้ก่อให้เกิดการต่อสู้ภายในชนชาน

อีกประการหนึ่ง สรัสวดีจะมิได้เงินเห็นผลที่ตามมาในเรื่องนี้ เพราะท่านเชื่อว่าศาสนาที่ท่านสอนนั้นเป็นหลักคำสอนสำคัญที่มนุษยชาติทั้งปวงยอมรับว่าเป็นความจริง และควรจะถูกเรียกว่าศาสนาบุพกาลและนิรันดรกาล ทั้งอยู่เหนือความเป็นศักดิ์

ต่อสัทธิได้ ๆ ของมนุษย์ ท่านยืนยันว่าศาสนาที่ท่านสอนได้รับรวมกันตะต่าง ๆ ไว้หมดสิ้น ซึ่งมีค่าควรแก่การยอมรับสำหรับทุกคนและทุกสมัย อาย่างไรก็ตาม สรัสรสติกล่าวว่า ท่านเองมิได้มีเจตนาตั้งศาสนาใหม่ขึ้นแต่อย่างใด จุดมุ่งหมายประการเดียวที่ท่านมีอยู่ ก็คือการที่จะแยกสิ่งที่เป็นความจริงออกจากสิ่งที่เป็นความเท็จ และรวมหั้งการที่จะช่วยคนอื่น ๆ ให้นรารถจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน มนุษย์ควรจะแสวงหาสิ่งใดเล่าที่ไม่ใช่ความจริง ไม่ว่าเข้าจะพบมันหรือไม่ก็ตาม และในการแสวงหาตนนี้ต้องทำด้วยไม่มีอคติ และโดยไม่ เกรงกลัวต่อผู้ที่อยู่ฝ่ายอธรรม ไม่ว่าเข้าจะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดก็ตาม ในขณะเดียวกันมนุษย์ควรจะอุทิศเวลาและพลังความสามารถทั้งหมดของเข้าในการปกป้องและส่ง เสิร์มประโคนช์สุขของผู้อื่นมันในธรรม ไม่ว่าเข้าเหล่านี้จะยากจนหรืออ่อนแอกล่าว อย่างยิ่งที่จะทำลายผู้ปักครองที่เจริญของโลกนี้ ไม่ว่าเข้าจะแข็งแกร่งหรือมีอิทธิพล มากเพียงใดก็ตาม นักศึกษาควรสังเกตความสำคัญประการสุดท้ายซึ่งเป็นสิ่งที่มีความ หมายต่อบาทของลัทธิชาดินิยมเป็นแบบอินเดีย

ลักษณะความจริงสากลที่มีอยู่ในทุกศาสนาตามที่ปรากฏในคำสอนของท่าน สรัสรสตินั้น ได้ถูกค้นพบอีกครั้งหนึ่งในรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม โดยท่านผู้นี้ คือ ครี รามกฤษณะ (Shri Ramakrishna) (1836-1886) ซึ่งเป็นผู้ที่สุภาพอ่อนโยน เป็น นักบัวชเต้มไม่ได้รับการศึกษา ท่านผู้นี้มีทัศนะว่าพระผู้เป็นเจ้าได้สำแดงพระองค์ให้ ปรากฏในโอกาสต่าง ๆ กัน เช่น สำแดงพระองค์เป็นพระแม่เจ้า พระราม พระกฤษณะ พระโมหัมหมัด พระเยซู และอื่น ๆ ในแต่ละกรณีท่านรามกฤษณะจะบูชาเทพเจ้าให้ สอดคล้องกับศาสนาที่ท่านเข้าไปเกี่ยวข้อง โดยอาศัยประสบการณ์ดังกล่าวนี้ ท่านจึง มีความเชื่อมั่นและได้ทำให้คนที่ฝึกสังเกตท่านเชื่อมั่นตามว่า พระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริงมี เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น แต่ได้สำแดงให้ปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปอย่าง ที่จะประมาณมิได้ ทัศนะนี้ตรงกับแนวคิดของอินเดียทั่วไปที่เกี่ยวกับสัจธรรม ซึ่งเชื่อ ว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้จิตใจมนุษย์เป็นอิสระได้ด้วยอาศัยความสัมพันธ์ทางจิตวิญญาณ นอกจากนี้ทัศนะนี้ยังชี้ให้เห็นว่าในบุคคลแต่ละคนนั้นล้วนมีเทวภาวะ (divine nature) ในตัวเองอยู่ทั้งสิ้น ท่านรามกฤษณะผู้ที่คุ้มค่าในพระเจ้าได้กล่าวเน้นว่า หนทางทุกสาย นำไปสู่สัจธรรมอันเดียวกัน ศิษย์ของท่านของหนึ่งคือ เกษชัน จันทรเสน ได้รับการ วิพากษ์วิจารณ์ว่าเขามีโลกทัศน์ที่คับแคบ

ความหลุดพันและความไม่หลุดพันในทัศนะของรามกฤษณะก็คือภาวะทางชีวิจิณ์เอง ซึ่งทำให้เชื่อว่าตนของเป็นอิสระไม่มีสิ่งใดในโลกนี้จะผูกมัดทำให้ไว้ได้ หนังสือคริสตีย์เล่นเรื่องหนึ่งที่ทำให้อ่าน ทำให้พบว่าตั้งแต่ตอนต้นของหนังสือฉบับท่องไว้ กล่าวถึงเรื่องเดียวคือ “บ้าป” เท่านั้น และในพระโนมี สามารถ ภายใต้การนำของจันทร์เสน่ห์ มีความสนใจในเรื่อง “บ้าป” เช่นเดียวกัน ดังนั้นรามกฤษณะจึงกล่าวว่า โครงการตามที่ พูดข้าวอยู่ทั้งวันทั้งคืนว่าเข้าพเจ้าศีօคนนาป เนื่องด้วยก็จะกลายเป็นคนนาปจริง ๆ ด้วย (de Baray, ed, Sources of Indian Tradition หน้า 642)

ศิษย์คนหนึ่งของท่านรามกฤษณะ ซึ่งได้รับการศึกษาแบบชาวอังกฤษคือ สาวมีวีเวกานันดา (Swami Vivekananda) (1863-1902) ได้นำคำสอนของศาสนา Hinu ไปเผยแพร่ยังตะวันตก โดยกล่าวในสุนทรพจน์ที่ประทับใจในการประชุมสภากาชาดนาขของโลกครั้งแรกซึ่งจัดขึ้นในชิคาโกในปี 1892 ใน การพูดครั้งนั้นท่านประกาศตนเองในนามของผู้ประการหลักคำสอนศาสนาสากล ซึ่งเป็นศาสนานี้ได้สอนโลก ทั้งในเรื่อง ความมีใจร้ายและในเรื่องการเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปด้วยการยึดคัมภีร์พระเวทเป็นหลัก ที่ว่า “แม้น้ำต่างสายทั้งปวงที่มีแหล่งเกิดในที่ต่าง ๆ ทั้งหมดให้รวมไปสู่ทั้งโลก โอพระผู้เป็นเจ้า บรรคุริธิต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ยึดถือปฏิบัติตามแนวโน้มของตนเองคุปราภูมีมากماทั้งที่คิดหรือที่ครอง บรรคานเหล่านั้นก็มาไปสู่พระองค์” ดังนั้นท่านวีเวกานันดา จึงประกาศความเป็นเอกภาพขั้นมูลฐานและความเป็นลักษณะสำคัญของทุกศาสนา ใน 3 ปีต่อมาท่านได้เป็นคนอินเดียคนแรกที่ได้มีบทบาทสำคัญต่อแนวคิดของชาวตะวันตก โดยอาศัยการปาฐกถาในที่ต่าง ๆ ซึ่งมีผู้เข้าฟังอย่างล้นหลาม และต่อมาได้ตั้ง “ขบวนการ รามกฤษณะขึ้นทั้งในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษเพื่อบาเพญประโภชน์ทางสังคม ท่านผู้นี้ได้เจริญไปสู่ส่วนทุกส่วนของโลก ลักษณะคำสอนของท่านที่เป็นแบบตรงไปตรงมา และง่าย ๆ ที่ว่ามนุษย์คือพระเจ้าได้รับการตอบรับด้วยความกระตือรือร้นอย่างมากหลาย นอกจากนี้ท่านก็ไม่รอที่จะดำเนินชีวะตะวันตกทั่วโลกในหลักค่าทางวัตถุนิยม

ในตอนที่กลับมาเยี่ยมอินเดีย ท่านวีเวกานันดา ได้เรียกชื่อยาชานอินเดียทั้งหมด ให้ปฏิบัติการกิจที่ท่านได้เริ่มต้นไว้แล้ว ในทัศนะของท่านเห็นว่าชาติวันตากกำลังนั่งบนภูเขาไฟที่กำลังระเบิด แรงกระดุนทางวัตถุนิยมในโลกตะวันตกนั้นได้แพร่ไปเกือนจะสูงทุกมุมของโลก แต่ความที่จริงของวัตถุนิยมคือความว่างเปล่าและถูกทำลายด้วยการต่อสู้ทางชาตินิยม ท่านกล่าวเน้นอีกว่า บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่ศาสนาและปรัชญาของอินเดีย จะก้าวออกจากไปและผิดแผกโลก

อย่างไรก็ตาม ท่านวิเวกานันทะ ก็ได้ยอมรับถึงความยากจนอดอยากรของชาวอินเดีย ท่านจึงได้เรียกร้องให้ชาวอินเดียที่ร่ำรวยให้การศึกษาและให้การช่วยเหลือแก่คนยากจน นอกจากนี้ท่านยังได้ส่งเสริมให้ชาวอินเดียแข่งขันกันสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ให้ละเลยคุณค่าทางศาสนา ท่านเห็นว่าอนาคตของอินเดียน้อยที่การพื้นฟูหลักคำสอนศาสนาอินดูเสียใหม่ โดยเฉพาะหลักคำสอนภาควัดใจที่เน้นให้ชาวอินเดียมีความกล้าหาญ “ไม่วาทัหันด้วยว่าสิ่งนี้คือที่มาของความแข็งแกร่ง”

เป็นที่น่าแปลกใจว่าชาวตะวันตกที่มีความเห็นใจก็ได้มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการพื้นฟูศาสนาอินดู ซึ่งปรากฏผลออกมาเป็นความก้าวหน้าในแนวคิดแบบชาตินิยม ในตอนแรกที่เดิมมีนักประชากัญอุ่นๆ 2-3 คนที่อยู่ในบริษัทอังกฤษอินเดียตะวันออก ได้เริ่มสนใจในการศึกษาประวัติศาสตร์อินเดีย และวรรณกรรมต่างๆ ต่อมาเกิดชาวตะวันตกคนอื่นๆ โดยเฉพาะชาวเยอรมันซึ่งรู้สึกมีความใกล้ชิดเป็นพิเศษกับชาวอารยันได้เริ่มหันมาสนใจปรัชญาอินเดียกับภาษาสันสกฤตเพื่อที่จะเป็นสื่อในการศึกษาความเกี่ยวเนื่องในทางวัฒนธรรม การที่ชาวตะวันตกยอมรับคุณค่าอารยธรรมอินเดียโบราณนี้ ได้มีส่วนส่งเสริมความหลงตัวเองของอินเดีย และได้กระตุ้นให้เกิดการศึกษาในอารยธรรมของตน รวมทั้งเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จในอดีต การที่ชาวตะวันตกเป้าร่วมในการพื้นฟูอารยธรรมอินดูโดยตรงนั้น ได้เริ่มขึ้นในนิวยอร์กในปี 1975 ด้วยการตั้งสมาคมเทวนิยมวิทยาขึ้นด้วยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมอุดมคติและแนวทางปฏิบัติของสังคมที่ยืนยัน รวมทั้งประakash คำสอนในเรื่องธรรมะและการเกิดใหม่ และยังกล่าวถึงความผิวเผินของคริสตศาสนาด้วย ใน ค.ศ. 1882 สำนักงานใหญ่ของสมาคมได้เปลี่ยนมาตั้งที่ประเทศอินเดีย ทั้งนี้เพื่อจะได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เป็นแหล่งกำเนิดของคำสอนดังกล่าว ภายใต้การนำของนาง Annie Besant ผู้ซึ่งมีความกล้าหาญและอาจริงເຈა้งมาก ซึ่งก่อนหน้านี้ปฏิเสธศาสนาพุทธ และหันมายอมรับลัทธิสังคมนิยม สมาคมเทวนิยมวิทยาได้มีบทบาทสำคัญต่อขบวนการชาตินิยมของอินเดียในช่วงทศวรรษที่ 1910-1920 ใน ค.ศ. 1917 Annie Besant ถึงนาടกได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานของ Indian National Congress

4.4 การพัฒนาการอิสลาม

ชาวะหินดูเป็นผู้คุ้นเคยกับการปรับตัวกับการทำนายต่าง ๆ ภายในประเทศรวมทั้งการยึดครองของต่างชาติ และยังคงความเป็นผู้มีใจกว้างอยู่ได้ตราบใดที่สถาบันต่าง ๆ ของตนยังไม่ถูกกรุกรานมากเกินไป แต่ความมุสลิมในฐานะที่อยู่ในระดับชนชั้นปักครองกลับมีความรู้สึกอย่างมากต่อการรุกรานของอังกฤษที่จะยอมรับและร่วมมือกับผู้ยึดครองประเทศที่ได้ถอนตัวออกไปด้วยความคืบแค้นใจ บทบาทของพากมุสลิมในการกบฏได้ทำให้รัฐบาลอังกฤษเชื่อในความไม่เป็นมิตรที่ไม่มีทางประนีประนอมได้ของพากมุสลิม ผลที่ตามมาคือชาวะหินดูที่รับการศึกษาแบบอังกฤษที่ได้ฝึกขาดต่าแห่งทางราชการและเปิดโอกาสให้กับพวกราษฎร์ แต่ชาวมุสลิมยังคงมีมั่นต่อระเบียบแบบแผนทางศาสนาของตนเองอยู่อย่างเคร่งครัด จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะเข้ารับราชการได้

ผู้นำในกลุ่มมุสลิมในช่วงนี้คือ Sir Seyed Ahmed Khan (1817-1898) เขารับราชการเป็นข้าราชการผู้น้อยในหน่วยงานของรัฐ และในขณะเดียวกันก็ยอมรับความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นจากการก่อการบกพร่อง แต่ถึงกระนั้นเขาก็ยังแสดงตนแจ้งรักภักดีต่อรัฐบาลอังกฤษอยู่ ในช่วงต่อมา เขายังเขียนหนังสือและทำงานเพื่อชักชวนชาวมุสลิมด้วยกันให้ร่วมมือกับรัฐบาลอังกฤษและให้ยอมรับการศึกษาแบบตะวันตก ทั้งนี้โดยอาศัยความจำเป็นต่าง ๆ แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมไม่ให้ละเลยต่อความศรัทธาในศาสนาอิสลามของตน Khan ก็เหมือนนักปฏิรูปชาวอินเดียคนอื่น ๆ คือ เขายังให้เหตุผลว่า ศาสนาอิสลามได้มีคำสอนที่แปรรูปไปจากคำสอนดั้งเดิมมาก เช่น ความเชื่อและการปฏิบัติที่ง่ายต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นในสมัยหลัง เขายังให้เห็นว่าในสมัยที่ศาสนาอิสลามยังรุ่งเรืองอยู่นั้น บทบาทของศาสนาได้นำความสำเร็จทั้งทางด้านสติปัญญาและวิทยาศาสตร์มาสู่โลก โดยมิได้กระทบกระเทือนต่อหลักคำสอนที่มีอยู่เดิมของผู้นำทางศาสนาคนก่อน ๆ ในการที่จะส่งเสริมพื้นฟูอิสลามนั้น Khan ได้ตั้ง Anglo-Oriental College ขึ้นที่ Aligarh ในปี 1877 ซึ่งวิทยาลัยนี้เน้นให้ศึกษาอิสลามและตะวันตกควบคู่กันไป เพื่อที่จะป้องกันการโจมตี เขายังได้ชี้ให้เห็นถึงเหตุผลของศาสตราจารย์ว่าบุคคลควรจะสนใจวิทยาการต่าง ๆ ได้ทั่วโลก

ในวิทยาลัยแห่งใหม่นี้ วัฒนธรรมและเทววิทยาแบบอิสลามก็ยังได้รับการศึกษา เอาไว้ได้อยู่ แต่สำคัญที่สุดในแบบปฎิบัติก็ยังเห็นว่าภาษาอังกฤษและระบบการศึกษาแบบ

อังกฤษยังเป็นสิ่งจำเป็นอยู่ในการทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐได้ เนื่องให้เหตุผลว่าการที่ทำเช่นนี้มีเช่นเป็นการหันหลังให้กับหลักธรรมของศาสนาอิสลาม แต่เป็นการอนุรักษ์ศาสนาของศาสนาโดยเฉพาะในสมัยใหม่นี้ ยิ่งกว่านั้นท่านศาสดาองค์ที่สี่สิ่งเสริมศาสนาให้แสวงหาความรู้ในทุกหนทางแห่ง เช่น การที่จะต้องไปถึงประเทศซินกีตาม และในเก้าวรรษที่นั้น ๆ ของศาสนาอิสลามปรากฏว่าบุปผาชุมสูญชามสูญได้อาใจไส้ต่อคำสั่งเมือง โดยได้ร่วมศึกษาภารกิจที่เป็นของตะวันตกและตะวันออก จากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งก็ไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแต่ประการใด บัดนี้ถึงเวลาอิกคิ้งที่ชาวมุสลิมจะกลับมาอยู่ในประเทศไทยและรับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในยุโรปเพื่อประโยชน์ดุษชุมมุสลิมเอง ชาวมุสลิมไม่ควรจะเกรงกังวลว่าการแสวงหาความรู้ใหม่เช่นนั้น จะก่อให้เกิดผลเสียหายทางศาสนาฯ เพราะอิสลามเป็นศาสนาที่ตั้งอยู่บนเหตุผลไม่ใช่เป็นความเชื่ออย่างเดียวที่ไร้เหตุผล และโดยการแสวงหาความรู้ใหม่นั้นยังจะเป็นการส่งเสริมความรุ่งเรืองทางวิทยาการแก่ศาสนาของตนด้วย ความกรงกลัวใด ๆ ที่จะพึงมีนั้นนอกจากจะไม่มีผลตัวส่วนยังจะทำให้ครั้งชาในความเป็นมุสลิมถูกทำลายไปด้วย

ในที่สุดต่อมา เขายังได้เข้าไปมีบทบาททางศาสนาแห่งขบวนการชาตินิยมของอินเดียได้เลิงเห็นว่าชาวมุสลิมส่วนน้อยจะถูกกดขี่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ถ้าหากเป็นหมายของขบวนการนี้ประสนความสำเร็จ เขายังเร่งร้าให้ชาวมุสลิมทุกคนหลีกเลี่ยงการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมใน Indian National Congress (I.N.C.) เขายังได้เลิงเห็นว่า ในอนาคตอินเดียถูกแบ่งแยกและจะเกิดการของเลือดตามมาด้วยการที่มีความเข้าใจเช่นนั้นบุคคลที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลผู้ที่ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนส่วนใหญ่ จึงได้เรียกร้องให้มีมาตรการในการที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคีกันและมีความคิดเห็นร่วมกันทั้งในแง่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมศาสนาและชาตินิยม ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยังขาดอยู่ในระหว่างประชาชนกันอย่างต่อเนื่อง ในอนุทวีปอินเดีย จะนั้นเขาจึงตีอนว่าหลักการและวิธีการของ I.N.C. นั้น ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างของประชาชนอินเดียไม่ว่าจะเป็นในแง่ของประวัติศาสตร์หรือแม้แต่สถานการณ์ปัจจุบัน เพราะฉะนั้นหลักการและวิธีการดังกล่าวจะประสบความล้มเหลว

หากกล่าวเพิ่มเติมว่า ชาวมุสลิมแม้จะเป็นชนกลุ่มน้อย แม้จะมีความสามัคคีและมีความสามารถทางการและพร้อมเสมอที่จะจับตาดูต่อสู้ เมื่อได้รับความที่พากตนถูกกรุกราน

ก็ซึ่ง เขาเชื่อว่าท่าทีและแนวโน้มที่เป็นอันตรายเช่นนี้เป็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ สำหรับว่า I.N.C. ได้ประการแผลเพร่อดุณการ ณ และการเรียกร้องต่าง ๆ ที่เป็นไปในลักษณะครอบงำ ชาวมุสลิมที่เป็นชนกลุ่มน้อย

4.5 ผู้ให้กำเนิดลักษณะของอินเดีย

ผู้นำของอินเดียต่าง ๆ ทั้งพากที่เป็นนักปฏิริยาและนักปฏิรูป ต่างก็รู้สึกหุนങง ต่อการที่มีผู้ไม่ให้ความร่วมมือ โดยมีสาเหตุมาจากการปราบปรามกบฏในครั้งก่อน อย่างไร ก็ตามท่าทีที่เป็นปฏิปักษ์ต่อชนชั้นปักรองกับผู้นำที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตกได้รับ การกระตุ้นเพิ่มขึ้นตามลำดับ อันนี้เนื่องมาจากชนชั้นปักรองที่เป็นชาวอังกฤษประสบ ความสัมมาเลวที่จะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาของพระนางวิคตอเรียที่จะให้ความยุติธรรม โดยไม่มีอุดติในการที่จะเสือกชาวอินเดียที่มีคุณสมบัติเข้ารับราชการ เพราะตามที่อ้างว่า ยังคงมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและมีอุดติต่าง ๆ อยู่ในหน่วยงานของรัฐทั่วไป ดังนั้น ในปี 1470 จึงก่อให้เกิดความรู้สึกที่จะรวมชาติขึ้นเป็นครั้งแรก

ในฐานะที่เป็นประชาชนคนหนึ่ง และต่อมาที่เป็นผู้นำ Congress ที่ยึดมั่น ทางสายกลาง นักธุรกิจชาว Parsee คือ Dadabhai Naoroji (1825-1947) ผู้ซึ่งได้รับ เกียรติเป็น The Grand Old Man of India ได้เป็นคนแรกที่ทำให้ชาวอังกฤษผู้ปักรอง ทราบถึงความไม่ยุติธรรมต่าง ๆ ของพากตนในการปักรองอินเดีย ท่านได้ชี้ให้เห็น ว่าเป็นข้อผิดพลาดในทางการเมืองที่ไม่สามารถรับชาวอินเดียที่มีการศึกษาเข้าไปทำงานใน หน่วยงานของรัฐมากขึ้นกว่าเดิมได้ นอกจากนี้ท่านยังชี้อีกว่า เพื่อประโยชน์แก่ความสงบ ของประเทศ จึงเป็นภาระของรัฐบาลอังกฤษที่จะให้ชาวอินเดียมีบทบาทในเรื่องกฎหมาย และเรื่องภาษีมากกว่านี้ ซึ่งประเด็นนี้ก็สอดคล้องกับประสบการณ์ในการปักรองอาณา นิคมของอังกฤษทั่ว ๆ ไป ท่านยังได้ยังอีกว่า การทำให้ความมั่งคั่งสมบูรณ์ของอินเดีย สิ้นเปลืองไปย่อมจะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งอินเดียและอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ท่าน ผู้นี้ก็เป็นที่ยอมรับส่วนที่ดีต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลอังกฤษได้สร้างขึ้นในอินเดีย ซึ่งเป็นด้วยว่าที่ คุณสมัยต่อมากจะไม่ดำเนินการ ก่อนที่ชาวอังกฤษจะเรียนรู้สังคมขนาดได้สรุปวิเคราะห์ สถานการณ์ในปี 1871 เสียก่อน

ท่านได้แสดงออกถึงความเชื่อมั่นในชาวอังกฤษว่าเป็นผู้มีรัฐธรรมและมีความยุติธรรมพอ โดยเฉพาะสำหรับเข้าได้คระหนักถึงข้อเท็จจริงครั้งหนึ่งแล้ว จากนั้น ก็จะแยกแยะถึงปัญหาที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจและการเมืองอื่น ๆ รวมทั้งคระหนักถึงความจำเป็นอย่างรีบด่วนที่จะแก้ไขปรับปรุง สำหรับ Naoroji ปัญหาที่สำคัญที่สุดของท่านคือการตักตวงความมั่งคั่งสมบูรณ์ของอินเดีย จะต้องได้รับการยับยั้งไว้ อย่างน้อยที่สุดก็ควรจะได้รับการแก้ไข เพราะการที่ผู้ปกครองชาวอังกฤษตักตวงเอาผลประโยชน์ให้แก่พวกราษฎร์ 20 ล้านปอนด์ อย่างน้อยก็จะก่อให้เกิดความอดอยากแก่ชาวอินเดียไม่น้อยกว่า 200 ล้านชีวิต ท่านได้โต้แย้งว่า ควรจะต้องทำให้เกิดความสมดุลย์ขึ้นใหม่ ทั้งนี้ก็เพียงเพื่อจะไม่ให้เกิดความอดอยากมากยิ่งขึ้น อนึ่ง ในการที่จะบรรเทาการตักตวงความมั่งคั่งดังกล่าวนั้น ชาวอินเดียสามารถที่จะแสวงหาแหล่งทรัพยากรภายในประเทศที่จะเป็นการเพิ่มพูนผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของตน รวมทั้งการเสียภาษีของรัฐบาลที่เก็บในอัตราที่สูง ท่านยอมรับว่า ชาวอินเดียเป็นหนี้บุญคุณชาวอังกฤษก่อนพำนัชในแผ่นดินประโภชน์ทางศิลธรรมที่ไม่มีความหมายอะไรนัก และในแห่งที่ชาวอินเดียต้องการที่จะมีสิทธิในการอุทธรณ์รักษาผลประโยชน์ของชาติ โดยไม่ต้องอยู่ใต้การปกครองของอังกฤษ นอกจากนี้ท่านยังยืนยันว่ารัฐบาลอังกฤษจะมีความรับผิดชอบที่จะจัดให้มีเครื่องไม้เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ซึ่งจะทำให้ประชาชนชาวอินเดียสามารถที่จะเสียภาษีในอัตราที่สูง โดยตัวเองไม่ต้องเผชิญกับความอดอย่างที่เคย ปัญหาที่สำคัญประการสองก็คือ ความมีสิทธิเสรีภาพ เท่าเทียมกันที่ทุกคนควรจะได้รับในหน่วยงานของรัฐในประเทศไทยของเราเอง ข้อเรียกร้องที่เป็นกลางและไม่แข็งกระด้างของท่านดังกล่าวนี้ ได้รับการต้อนรับจากประชาชนอย่างท่วมท้น แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วเป็นสิ่งที่ยังเป็นไปได้ยากอยู่โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางการเมืองของอินเดียในช่วงนั้น

ในขณะ Naoroji กำกับโดยไม่เห็นแก่ความเห็นเด่นชัดนี้อยู่ในการซักซานผู้ปกครองชาวอังกฤษ คระหนักถึงความผิดพลาดในการปกครองของพวกเข้า ชาวอินเดียคนอื่น ๆ ที่รู้สึก羨慕ก็มีต่อการปฏิบัติให้ความสามารถในการต้านการพูดเร่งเร้ากระตุ้นชาวอินเดีย สำนึกรักในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ สุเรนทร์นาท บานเนอร์จี (Surendrenath Banerjee) (1844-1925) มีเชื้อเต้นว่า “ผู้ไม่ยอมแพ้” (Surrender-Not) เป็นชาวอินเดีย

คนแรกที่เข้าทำงานใน I.C.S. หลังจากเข้าทำงานไม่นานนักก็ถูกปลดโดยความผิดเพียงเล็กน้อยซึ่งผู้ร่วมงานชาวอังกฤษคนใดก็สามารถทำผิดได้และได้รับเพียงคำเตือนเท่านั้น เนื่องได้ส่งคำวิจารณ์ไปยังลอนดอน แต่ก็ได้รับการเพิกเฉย แม้การที่เขานอนสมัครเข้าสอบเข้าทำงานอีกครั้งหนึ่งที่ได้รับการปฏิเสธ เขาริบเดินทางกลับมายังอินเดียและตัดสินใจอุทิศชีวิตของเขามาเพื่อแก้ไขสิ่งบกพร่องของตนเอง และปักป้องสิทธิของตนเอง ทั้งในแส่วนบุคคลและส่วนรวม ปี 1876 เขายังได้ตั้ง Indian Association of Calcutta และมีสาขาในเมืองใหญ่ๆ ในทางเหนือเพื่อที่จะเป็นบังคับให้รัฐบาลได้ฟ่อนปรนซื้อเรียกร้องทางการเมือง อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่ Lord Lytton (1876-1880) ปกครองอินเดีย ซึ่งท่านผู้นี้เป็นตัวแทน Disraelie ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความรุ่งเรืองให้กับสหราชอาณาจักร ความสำเร็จของสมาคมจึงดูจะมีน้อยมาก ในปีต่อมา ได้มีประกาศของสมเด็จพระราชนีวิคторเรย์สันะจักรพรรดินีแห่งอินเดีย ให้มีโอกาสแข่งขันในการสอบเข้า I.C.S. เท่ากับมีกัน และลดอายุจาก 21 เป็น 19 (อายุมากที่สุด 19) ที่จะสอบ I.C.S. ที่จัดให้มีในลอนดอน บ้านเออร์จี้ ใช้องค์กรใหม่ของเขามาเพื่อรองรับกับบริบทการนี้ และได้เสนอความคิดข้อด้วยของตนไปยัง House of Commons กฎระเบียบใหม่ซึ่งทำให้ผู้สมัครที่เป็นชาวอินเดียเสียเปรียบเพิ่มขึ้นนิรนามทั้งการที่รัฐบาลอังกฤษไม่สนใจข้อเรียกร้องที่จะต้องแก้ไข ก่อให้เกิดความรู้สึกทางชาตินิยมแพร่ขยายออกไป และทำให้ชาวอินเดียเป็นปฏิปักษ์กับผู้ปกครองชาวอังกฤษเพิ่มขึ้น ความรู้สึกนี้ได้มีแรงสนับสนุนจากความรู้สึกศักดิ์ศรีในตะวันตกแต่สมัยที่มีการพื้นฟูศาสนาอินดู โดยแท้จริงแล้วการโฆษณาตรรกะมีขึ้นเรื่อยๆ โดยหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะที่ออกกฎหมาย Vernacular Press Act ที่ใช้ในปี 1878 เมื่อบ้านเออร์จี้ถูกกักขัง เพราะดำเนินวิพากษ์วิจารณ์ผู้พิพากษาชาวอังกฤษ ก็ได้เริ่มการรณรงค์เพื่อชาตินิยมอีกครั้งหนึ่งด้วยการถือเป็นโอกาสที่จะพิมพ์ความไม่ยุติธรรมต่างๆ ของรัฐบาลออกเผยแพร่ สำหรับความแบ่งแยกของสมาคมทางศาสนาที่มีอยู่กับแนวคิดของชาตินิยมนั้น ได้เป็นที่ยอมรับเป็นครั้งแรก ในปี 1878 โดยศาสนานังค์ (Nanak) ผู้ตั้งศาสนาซิกข์ ซึ่งเป็นคนแรกที่ต่อสู้เพื่อเอกภาพของอินเดียโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางสังคมและศาสนา แต่ตอนนี้บ้านเออร์จี้ได้เรียกร้องชาวอินเดียทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาวอินดู คริสตียนมุสลิม หรือปาร์ซี ให้ทุกคนมีความเป็นปฏิปักษ์ที่มีต่อกันในอดีต ทั้งนี้เพื่ออุทิศตนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ

ทั้ง ๆ ที่ทำได้อุทิศตัวต่ออุดมการณ์ของอินเดียและพร้อมเสมอที่จะรับความทุกข์อันเกิดจากการก้าวขึ้นสำหรับความเชื่อมั่นของท่าน แต่บานเอนอร์เจียยังคงปฏิบัติการในสายกลางและยังคงภักดีต่อรัฐบาลอังกฤษ ท่านเชื่อมั่นว่าในที่สุดชาวอังกฤษจะสำนึกรู้ในความยุติธรรมและแก้ไขความไม่สงบทางกฎหมายที่ใช้กับอินเดียเสียใหม่ โดยไม่เห็นไปใช้ธุรุณแรง

สำหรับรัฐ Maharashtra แหล่งกำเนิดต่อต้านทางทหารภายใต้การนำของวีรบุรุษชาหินฤทธิ์ ศิ瓦จิ (Shivaji) ต่อต้านการกดขี่ของพระเจ้าโอลังเช็ป แห่งราชวงศ์莫กุลและเป็นคิดแคนอินดูชินสุคหายที่จะยอมจำนนต่อกองทัพอังกฤษ ก็ได้มีส่วนส่งเสริมความเจริญของลัทธิชาหินิยมอินเดียด้วย แม้ว่าคิดแคนแบบแบกกลักได้มีตัวอย่างของวีรบุรุษมากมายก็ตามแต่รัฐ Maharashtra ก็มีผู้นำที่มีความสามารถที่สุดสองคนเท่านั้น คือ Gopal Krishna Gokhale (1866-1915) ผู้ยึดโยบายสายกลางและ Bal Gangadhar Tilak (1856-1920) ผู้ยึดนโยบายแข็งกร้าวไม่ยอมประนีประนอมกับฝ่ายใด และคนที่สามที่เป็นผู้สนับสนุนในการปฏิรูปสังคม และเป็นบิดาของวิชาเคราะห์ศาสตร์ของอินเดีย คือ Mahadev Govind Ranade (1842-1901)

ท่านทั้ง 3 นี้เกิดในคราภุลพราหมณ์ มีคุณสมบัติเป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณและเป็นผู้นำทางการเมืองที่มีความสามารถ ในสมัยที่มาราธารุ่งเรืองในสมัยแรก ทั้ง 3 ท่านตั้งหลักฐานอยู่ในเมืองบูนา ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าของมาราชา และได้เป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญต่อสมาคมการศึกษาเดคข่าน (Deccan Society of Education) โดยมุ่งส่งเสริมการศึกษาและการรับใช้สังคม โดยไม่เห็นแก่ตัว รวมทั้งการฝึกอบรมในระดับสถาบัน เช่น ที่วิทยาลัยเฟอร์กัสัน (Fergusson College) และที่นี่เองอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกันมาแต่เดิมระหว่างคนทั้งสามก็สิ้นสุดลง Ranade ประสบอุปสรรคที่จะเกี่ยวข้องทางการเมือง เพราะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาในรัฐบาลอังกฤษ แต่ก็ยังไม่ได้อุทิศแรงงานเพื่อการปฏิรูปทางสังคมและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งได้ให้คำแนะนำแก่ผู้นำทางการเมืองอยู่ Gokhale อาจดีอ้วกว่าเป็นผู้มีทัศนะทางการเมืองแบบสายกลาง มีความเชื่อมั่นส่วนตัวว่ารัฐบาลอังกฤษให้ความร่วมมือในการส่งเสริมปฏิรูปที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สำหรับ Tilak ด้วยเชื่อว่าอังกฤษไม่ซื่อสารต่อประเทศตน จึงได้เลิกสัมความหวังที่จะได้รับความร่วมมือจากอังกฤษ และหันมาใช้ธุรุณแรง

การต่อต้านอย่างรุนแรง ตอนแรกที่เดียวที่เริ่มในกลุ่มชาวอินดูในรัฐ Maharashtra นั้นเอง และในที่สุดก็ได้ขยายไปทั่วอินเดีย รักษาด้วยความรุนแรง ไม่หันรอย เป็นเครื่องดัดแปลง จะเห็นได้ว่า Ranade ได้อุทิศตัวเพื่อที่จะกำจัดความชั่วร้ายต่างๆ ในสังคม เช่น พิธีการแต่งงานแต่โบราณ การห้ามหญิงห่มบ่ายแต่งงาน การไม่ให้อิสรภาพแก่สตรีเพศและความเชื่อมงายต่างๆ ใน การปฏิบัติต่อสตรีเพศ ในการดำเนินหลักการดังกล่าว Ranade ได้ให้บริการซักชวนเรียกร้องและบางครั้งใช้อำนาจในฐานะที่ท่านเป็นผู้พิพากษา อนึ่ง โดยบริการซักชวน ท่านได้พยายามอย่างยิ่งที่จะซักชวนอินดูหัวโบราณตระหนักถึงความจำเป็นที่จะเลิกประเพณีที่มงายต่างๆ หันมาส่งเสริมค่าสอนของศาสนาที่ปรัชญาอิสลาม แม้ว่า Ranade จะมีทัศนะแตกต่างไปจากนักคิดชาวอินเดียอื่นๆ เช่น Tilak ก็ตาม แต่บริการที่เป็นกลางของท่านก่อประสบผลเป็นอันมาก และในปี 1887 ท่านได้จัด Indian National Social Conference ซึ่งมีหลักการต่างๆ สอดคล้องกับ I.N.C. นั้นคือการส่งเสริมการปฏิรูปทางสังคมในระดับชาติ

ท่านสนใจมากเป็นพิเศษในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อที่จะหาทางบรรเทาความทุกข์ยากอุดมยากของประชาชน ใน การวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวท่านได้ตระหนักอย่างชัดเจนถึงสภาพการณ์ดังกล่าวในประเทศอินเดีย โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจซึ่งดำเนินนโยบายตามอังกฤษ โดยอาศัยการประกอบธุรกิจส่วนบุคคลเป็นหลัก ดังนั้นท่านจึงสรุปว่ารัฐบาลจะต้องมีบทบาทอันสำคัญในด้านการเงิน และการจัดการ การพัฒนาอุตสาหกรรมของอินเดีย ในบทความชื่อ Indian Political Economy ที่ท่านเขียนในปี 1892 Ranade ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาต่างๆ รวมทั้งบริการแก่ไขไว้ล่วงหน้าแล้ว

ลักษณะค่านิยมและสถานภาพทางสังคมของอินเดียนั้น เน้นในเรื่องการผูกขาดทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าที่จะส่งเสริมให้มีการแข่งขันโดยเสรี อีกกว่าหนึ่งทศวรรษในทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังเป็นแบบเก่าที่ยึดมั่นในระบบเนียมอยู่ ไม่มีสังคมและการเตียงสูง ดังนั้นจึงมีค่าแรงงานที่ต่ำมาก โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่มีความชำนาญเฉพาะ หรือไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ความร่วมมือในด้านเงินทุนและแรงงานอย่างจริงจังไม่เคยปรากฏ และสถาบันต่างๆ รวมทั้งกฎหมาย ตลอดจนความไม่มั่นคงทางการเมือง ซึ่งมีอยู่หน้าก่อนที่อังกฤษจะยึดครอง ได้เป็นสาเหตุประการสำคัญที่ไม่ส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประการสุดท้าย ศาสนาของอินเดียก็สอนให้คุณมั่นการแสวงหาความมั่งคั่ง

เพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุผลดังกล่าวอินเดียจึงปรับตัวได้ช้ามากในการที่จะส่งเสริมการอุดหนุนกรรมที่มีสักษณะอิสระและแบ่งภัย อีกประการหนึ่ง Ranade ได้ให้ข้อสังเกตว่า แม้ในยุโรปบทบาทของรัฐในเรื่องการออกกฎหมายเป็นไปและการดำเนินการส่งเสริมการลงทุนระดับชาติซึ่งกำลังแพร่ขยายออกไป ก็กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง การที่จะให้รัฐบาลทำหน้าที่เพียงการพยายามรักษาภาระเบี้ยนของสังคมไว้และการป้องกันประเทศเท่านั้น ย่อมจะทำให้พังและแรงงานของชาติที่มีอยู่สูญเปล่า ทั้งไม่มีผลเกือบถูกต่อความอยู่ดีกินดีของชนชั้นที่เป็นส่วนรวม ท่านได้เลือกที่จะเน้นที่อยู่ภายใต้กฎหมายหลายแห่ง ซึ่งทำให้รับความร่วมมือจากรัฐและมีประโยชน์อย่างมากในการส่งเสริมการศึกษาและการคุณภาพรวมทั้งการบุกเบิกต่าง ๆ ซึ่งแม้จะมีการเสียของบ้านก็เป็นการเสียที่มีความหมาย Gokhale ผู้ซึ่งมีนโยบายสายกลางแบบ Ranade และนิยมอังกฤษ ถือได้ว่าเป็นผู้นำทางการเมืองที่สำคัญคนหนึ่งของอินเดีย การถีงวาระสุดท้ายของท่านใน ค.ศ. 1415 อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านี้ในปี 1899 ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสภานิติบัญญัติ (Legislative Council) ของรัฐบุรุษ ใน 2-3 ปีต่อมา ท่านได้เป็นตัวแทนในสภานิติบัญญัติขององค์กรพระรัตน์ (ของอังกฤษ) ด้วยความสามารถนี้ท่านไม่รอที่จะดำเนินวิธีการเก็บภาษีอย่างเข้มงวด ของรัฐบาลอังกฤษ โดยเฉพาะในปีที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ท่านกล่าวเน้นว่าวิธีการเช่นนั้นจะไม่เป็นที่ยอมรับโดยระบบการเก็บภาษีแบบมีผู้แทนของรัฐบาล โดยสรุป ท่านส่งเสริมการยกเว้นการเก็บภาษีแบบไม่มีตัวแทน (Taxation without representation) Gokhale ก็เหมือนกันที่ปรึกษาของท่านคือ พยายามอุทิศตัวให้แก่การปฏิรูปหลักการทำงาน สังคมและศาสนา โดยดำเนินการตามหลักการที่ท่านเคยทำมาแล้วในสมาคมการศึกษาเด็กป่า ซึ่งสมาชิกทุกคนของสมาคมได้รับปฏิญาณตนที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างยากจน สิ่งที่ Gokhale สนใจโดยเฉพาะคือการส่งเสริมแก้ไขสถานภาพของคนจนระดับต่ำ โดยเฉพาะพวกเด็กน้ำดื่ม ซึ่งเป็นแนวคิดที่ Ranade เองก็เห็นด้วย และคานธิบุรุษก็ได้รับคำแนะนำ และการสนับสนุนจากท่านทั้งสองนี้ ในการที่จะปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติที่อยู่ต่ำลง ต่าง ๆ ที่ชาวอังกฤษทำต่อชาวอินเดียในแอนฟริกาได้ในปี 1905 Gokhale ได้ตั้งสมาคมผู้รับใช้แห่งอินเดีย (Servants of Indian Society) เพื่อรับสมัครผู้ที่อุทิศตัวจากทั่วประเทศทั้งนี้เพื่อสนับสนุนอุดหนุนการณ์ของท่าน การกล่าวสุนทรพจน์ของท่านที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและปฏิญาณทางสังคมที่เรียกว่า “ให้สมาชิกทุกคนตระหนักรึสึกถึงอุดหนุนที่มีความหมาย ลึกซึ้งของท่านและผู้ที่สนับสนุนท่าน”

ท่านได้กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความก้าวหน้าที่ใหญ่หลวงที่ได้เกิดขึ้นในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวแห่งชาติอินเดีย ซึ่งอยู่เหนือการแบ่งแยกทางศาสนาในทุกรูปแบบ ย่อมเป็นสิ่งเพียงพอที่จะทำให้อินเดียก้าวไปข้างหน้า และมีบทบาทในสังคมนานาชาติ บุคคลที่เป็นมั่นสมองของชุมชน โดยเฉพาะพวกที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตกต่างก็อุทิศตัวเพื่อเป้าหมายอันนี้ ถึงแม้จะได้รับความก้าวหน้าบางประการทางด้านการศึกษาและการปกครองระดับห้องเรียน และประชาชนเองก็เริ่มที่จะได้รับอิทธิพลจากหนังสือพิมพ์อินเดียและกิจกรรมประเทศาธิสิ่งสาธารณะชั้นประเตาอื่น ๆ บัดนี้เวลาได้มาถึงแล้วสำหรับองค์การที่จะเร่งร้าให้ชาวอินเดียผู้ที่จะเสียสละตนประโภชัน ส่วนตนให้มาร่วมพัฒนาเพื่อที่จะขัดขวางความไม่รู้หนังสือและความไร้สมรรถภาพอื่น ๆ ของชาวอินเดีย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมการเพื่อจะให้มีรัฐบาลของตนเอง ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายในระยะยาวโดยอาศัยค่านิยมทางชีวนธรรมเนียมประเพณีเก่า Gokhale ได้เรียกว่องให้ทุกคนรักชาติและเชื่อว่านี่คือสิ่งสำคัญแห่งคำสอนของศาสนา ท่านกล่าวว่า ประชาชนต้องมีความเข้าใจหลักคำสอนของศาสนา (public Life must be spiritual life) การกิจของ “ผู้รับใช้” อินเดียตอนนี้คือการปฏิบัติตามเป็นทัวอย่างแก่ประชาชน ในการที่จะอุทิศตัวแก่ชาติและแก่ความต้องการทางการเมืองโดยยึดมั่นในอุดมการณ์เสียสละประการที่ 2 คือสร้างทัศนคติที่ดีและให้ความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในแองศาสนาและในแองสังคม ประการที่ 3 คือการส่งเสริมการศึกษาโดยเฉพาะคือการยกสถานภาพของศรีเพศและชนชั้นที่ถูกกดขี่ สำหรับสมาชิกทุกคน ก่อนที่จะเข้าสู่สماคมนี้จะต้องเสียอปภิบัติปภิญญา 7 ประการ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกฎระเบียบในทางศาสนา ประการแรกและประการสุดท้าย ท่านเห็นด้วยในการที่จะสละกำลังความสามารถทั้งหมดของท่านเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมและรักษาซึ่งความคิดที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่จะรวมชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันรวมถึงการได้มาซึ่งเอกราชของประเทศ นอกจากนี้ท่านปฏิญญาณที่จะเสียอปภิบัติอย่างไร้มติในเรื่องเชิงส่วนตัว หลักเรื่องการทະเตะ วิชาชีพ และการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองท่านยอมรับว่าชาวอินเดียทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของกัน โดยไม่คำนึงถึงชั้นวรรณะหรือลักษณะทางศาสนาท่านพอใจกับการสนับสนุนเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สماคมจัดให้ท่านและครอบครัวของท่าน หลักการและวิธีการปฏิบัติของ Gokhale ดังกล่าวนั้นถือได้ว่ามีลักษณะสอดคล้องกับอารยธรรมอินเดียที่มีมาแต่โบราณกาล

ความแตกต่างระหว่าง Gokhale และ Tilak โดยเฉพาะในเรื่องของการกระทำเห็นได้ชัดมาก เพราะ Gokhale มีความเชื่อมั่นในความยุติธรรมของรัฐบาลอังกฤษมีต่อиндี้ที่แล้วมาหันหน้า แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจนสิ้นสุดว่ารัฐบาลอังกฤษสนใจแต่ผลประโยชน์ของตนเองด้วยการเอารัดเอาเบรียบอินเดีย ยิ่งกว่านั้น Tilak ยังปฏิเสธทัศนะทั้งหมดที่ว่าผู้ปกครองต่างชาติสามารถบรรเทาความอดอยากและสภาพการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ ของอินเดียได้ แน่นอน เขายังไม่ต้องการให้ชาวอินเดียเป็นหนึ่งบุญคุณชาวอังกฤษด้วยวิธีใด ทั้ง Gokhale และ Tilak เห็นความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปสังคมและศาสนารวมกันในแนวคิดแบบชาตินิยมที่ไม่ยอมประนีประนอมของ Tilak นั้น ไม่มีทางที่จะยอมรับการปฏิรูปใดในแนวทางการปกครองของอังกฤษ

Tilak ได้ออกหนังสือพิมพ์รายวัน 2 ฉบับ ใน Poona จะบันแรกเป็นภาษาแมรีชีอ Kesari (The Lion) และอีกฉบับเป็นภาษาอังกฤษคือ Mahratta เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่วิทยาการแบบตะวันตกและแนวความคิดแบบชาตินิยม ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับนี้ได้ยกย่องประเพณีทางทหารของชาว马拉雅และส่งเสริมให้มีเทคโนโลยีปัจจุบัน 2 เทคโนโลยี เทคโนโลยีเพื่อเป็นเกียรติแก่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็นการเผยแพร่ความรู้ที่มีพระเครื่องเป็นข้างต้นคือพระบรมราชโองค์ ซึ่งเชื่อว่าเป็นผู้ทำลายอุปสรรคทั้งปวง มุศกากลทั้ง 2 ประการนี้มีลักษณะเป็นปฏิบัติธรรมลิมและชาวอังกฤษ นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกต่อต้านการรัฐบาลอังกฤษที่บังคับให้กับชาวอินเดีย ท่านเห็นว่าถ้าการปฏิรูปประเพณีชนนี้เป็นการถูกต้องจริงแล้ว รัฐบาลอินเดียที่มีเอกสารากกระทำการเสียเองไม่ใช่เป็นสิ่งที่บังคับให้ปฏิบัติโดยรัฐบาลอังกฤษ โดยทั่วไปแล้วท่านไม่ชอบผู้ที่มีวัฒนธรรมแบบตะวันตก ดังนั้นจึงใช้ปากกาของท่านกระตุ้นให้ประชาชนชาวอินเดียตระหนักรู้ว่าเรื่องแห่งอิรยธรรมของตน ในปี 1897 ข้าราชการชาวอังกฤษ 2 คน ผู้ซึ่งใช้อำนาจเมืองบนในการสอนศาสนา การเผยแพร่ศาสนาของโครราบาด ได้ถูกฆาตกรรมภายหลังในนานักหลังจากที่มีบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ Kesari ได้ลงบทความเกี่ยวกับการสนับสนุนการใช้อำนาจและการสอบ

สังหารผู้ก่อจីชាតាំងชาติอย่างที่ศิริวัชีได้เคยกระทำมาแล้ว เมื่อหนังสือของท่านยังได้โฉมตีการกระทำการของเหยื่อชาติกรรมครั้งนี้ว่าเป็นทรราชย์ Tilak จึงถูกพิพากษาจำคุกเป็นเวลา 1 ปี ซึ่งเหตุการณ์นี้ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมากเพิ่มขึ้น เห็นได้ว่า Tilak เป็นผู้บุกเบิกในการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดแบบชาตินิยมของอินเดีย จากคณะผู้ปฏิรูปที่มีการศึกษาแบบตะวันตกเพียงกลุ่มเดียวซึ่งได้ใช้ความพยายามอักขระรัฐบาลยังคงตุษให้ออกการซ่อนเร้นเดียวซึ่งก่อประஸบความสำเร็จเพียงเล็กน้อย มาเป็นบวนการที่เพิ่มหลายด้วยอาศัยการสนับสนุนอินเดียส่วนใหญ่ ด้วยความสำเร็จอันนี้เองเขาจึงได้รับฉายา ว่า โลกมานะยะ (Lokamanya) ผู้ได้รับเกียรติจากประชาชน

4.8 องค์การรัฐสภาแห่งชาติของอินเดีย (Indian National Congress)

สืบในการแสดงออกของแนวคิดในทางชาตินิยม ได้จัดเป็นองค์กรขึ้นแล้วคือ I.N.C. นั้นเอง ซึ่งได้จัดให้มีการประชุมกลุ่มผู้นำที่มีการศึกษาแบบตะวันตกขึ้นในเมืองบูนา ระหว่างเดือนธันวาคม ค.ศ. 1885 หน่วยนี้เจริญติดต่อโดยตรงมาจากสมาคมผู้เมืองแพ้ของนานออร์จี ซึ่งตั้งในปี 1876 ซึ่งประสบความสุ่งยากนานัปการเป็นลำดับมาในกรณีที่เกี่ยวกับอุปราชของ Disraeli คือ Lord Lytton และที่เกี่ยวกับทายาททางการเมืองของเขากือ Lord Ripon (1880-1884) Gladstone เชื่อว่ารัฐบาลที่ต้องไม่จำเป็นต้องมีตัวแทนในการที่จะปกครองคนอ่อน แต่ท่านกล่าวอ้างอีกว่า “มันเป็นความอ่อนแอก็เป็นความหายนักข้องเราเองที่ไม่สามารถจะให้สถาบันที่เป็นอิสระแก่กันเดีย” Lord Ripon ได้เป็นผู้พยายามครั้งแรกในแนวคิดนี้ ท่านได้ส่งเสริมให้มีการปกครองคนอ่อนในระดับท้องถิ่น และส่วนกลาง เพื่อฝึกฝนประชาชนรู้จักความรับผิดชอบทางการเมือง รวมทั้งได้ส่งเสริมให้ประชาชนได้ขยายสถาบันทางการศึกษา ทั้งในเมืองที่เป็นของรัฐและเอกชนให้แพร่ขยายออกไปในระดับตำบล (ท้องถิ่น) นอกเหนือที่ท่านยังให้ยกเลิก พ.ร.บ. Vernacular Press Act ของผู้ปกครองคนก่อน แต่ท่านก็ไม่สามารถถยั้งการก่อการของชาวอังกฤษที่ไม่พอใจต่อ Bill ซึ่งได้ให้ความเสมอภาคทั้งชาวอังกฤษและอินเดียนในเมือง กว้างขวาง และมีผลต่อภาพพจน์ต่อรัฐบาลอังกฤษในฐานะที่เป็นรัฐบาล ถึงแม้ว่าท่านจะได้รับการโ久มดีในเมืองที่เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไปอยู่ก็ตาม แต่การที่ชาวอังกฤษปฏิเสธร่างกฎหมายดังกล่าว กลับได้เพิ่มความเสียหายมากขึ้น ยิ่งกว่านั้นชาวอินเดียเองก็ไม่เพียงแต่ได้รับหัวอย่างของการก่อการที่ได้ผลเท่านั้น ยังได้เห็นถึงการแสดงความยิ่งใหญ่ในเชื้อชาติของ

ชาวอังกฤษว่ามีอยู่หนึ่งชาวอินเดียอีกด้วย สำหรับพวกร่มที่มีการศึกษาแบบตะวันตก การที่เข้าจะสัծความคิดและอุดมการณ์แบบตะวันตกที่เข้าไว้ได้รับการอบรมสั่งสอนมาดูก็คุ้มจะยิ่งเป็นไปไม่ได้เลย คนเหล่านี้เป็นพวกรที่อยู่ในระหว่างพวกรู้ดีอังกฤษและนักธุรกิจที่อยู่ในอินเดีย ซึ่งเป็นผู้ที่ประสบความสัม慣れยวในการทำงานเชิงวิชาชีพให้สอดคล้องกับอุดมคติของตน และชาวอังกฤษซึ่งคนเหล่านี้ควรพนันถือ แต่ในขณะเดียวกันคนที่มีการศึกษาแบบตะวันตกเหล่านี้ต่างก็ระหองค์ความต้องการในความจำเป็นที่จะต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานของชาติเป็นศูนย์กลางขึ้นมา

ในปี 1883 ในท่ามกลางความสับสนจะจากทางการเมืองที่มีขึ้นอย่างรุนแรง ต่อ Ilbert Bill นาเนอร์จี จัดให้มีการประชุมแห่งชาติของอินเดียขึ้นในกัลกัตตา และได้มีตัวแทนจากทุกส่วนของอินเดียเข้าร่วมประชุมด้วย ในขณะเดียวกัน Allan Octavian Hume ข้าราชการชาวอังกฤษที่ปลดเกษียณแล้ว ซึ่งเป็นผู้ที่สนใจเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลอังกฤษและชาวอินเดีย ก็ได้ส่งจดหมายไปยังพวกรักศึกษาทั้งหมดในมหาวิทยาลัย กัลกัตตาเพื่อให้สนับสนุนการจัดตั้งสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ส่งเสริมความก้าวหน้าทางด้านจิตใจ ด้านศีลธรรมและด้านการเมือง ท่านผู้นี้คิดว่าการมีองค์กรที่ถูกต้องเช่นนั้น จะทำให้มีช่องทางที่จะทำให้รัฐบาลและชาวอินเดียได้แลกเปลี่ยนทัศนะที่เป็นประโยชน์ ต่อกันและกัน สมาคมเทววิทยา (Theosophical Society) ซึ่งมีหน่วยงานเป็นแบบตะวันตก และเพิ่งตั้งสำนักงานใหญ่ในอินเดียได้มีนานักกีได้รับการเพ่งเลิง อันเนื่องมาจากความเข้าใจผิดและในแรกที่เกี่ยวกับการสนับสนุนของต่างชาติให้มีการประชุมผู้นำชาวอินเดีย ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองมัทราษ ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1884 การประชุมครั้งนี้นำไปสู่การออกบัตรเชิญให้ผู้นำต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมในเดือนธันวาคมปีต่อมาซึ่งจัดขึ้นที่เมืองปุนา และ ณ ที่นี่เอง I.N.C. ถูกตั้งขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมาย การประชุมครั้นนี้ได้มีนักปฏิรูปที่มีทัศนะแบบสายกลางเข้าร่วมประชุมรวมทั้งหมด 70 คน และมี 2 คนเท่านั้นที่เป็นมุสลิม ซึ่งแม้ว่าประชานในการประชุมครั้งที่ 3 จะเป็นมุสลิม และผลจากการประชุมประจำปีครั้งที่ 4 จะทำให้อำนาจชาวมุสลิมยับยั้งได้ แต่สมาชิกที่เป็นมุสลิมก็มีจำนวนไม่น้อยเช่นกันเอง เหตุผลขึ้นมุลฐานในเรื่องนี้คือจะเป็นพระท่าที่คัดค้านของท่าน Sir Seyed Ahmed Khan ผู้ซึ่งมีอิทธิพลในหมู่มุสลิมที่มีการศึกษา

การประชุมครั้งแรกนี้ Hume และชาวอังกฤษที่เห็นใจคนอื่น ๆ เป้าร่วมประชุมด้วย ที่ประชุมยอมรับการสนับสนุนที่จำยอมของอุปราชคนใหม่คือ Lord Dufferin (1884-1888) ผู้ซึ่งเชื่อว่าการประนีประนอมกันด้วยสันติวิธีน่าพอใจกว่าการก่อการรุণภัยลักษณะของการประชุมมีแนวโน้มเป็นการดำเนินตามทฤษฎีสายกลางอย่างเห็นได้ชัด และผู้แทนต่าง ๆ ก็แสดงออกถึงความจริงรักภักดีต่อปัลลังก์อังกฤษ อย่างไรก็ตาม ประธานคนแรกได้ประกาศในสุนทรพจน์ของท่านว่า “เป้าหมายสูงสุดคือการมีรัฐบาลแบบมีรัฐสภาเป็นของตนเองถึงแม้ว่าเขายังกล่าวว่า “เรามิ่กรับว่าในวันอันรุ่งเรืองที่สุดภายใต้การปกครองของอินเดียเราจะมีการประชุมเช่นนี้เกิดขึ้นได้หรือไม่” และท่านได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “ภายใต้การปกครองที่ดีของพระราชนี้ และประชาชนแห่งอังกฤษนั้นเองจึงทำให้เราพบกันได้ในที่นี้โดยไม่ได้รับการขัดขวางจากใคร โดยมีอิสรภาพเสรีที่จะพูดโดยไม่หัวกักล้าหรือสั่งเรใจแต่อย่างใด”

ผลของการประชุมที่ปรากฏออกมานี้ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมประชุมตระหนักว่าจำเป็นที่สุดที่จะต้องแก้ไข สมาชิกคนหนึ่งได้เรียกร้องให้คณะกรรมการจารัฐบาลอังกฤษใส่ใจสอบถามรัฐบาลอินเดีย และอีกคนหนึ่งเรียกร้องให้มีคณะกรรมการอยู่ในสภาร่างเพื่อพิจารณาคำร้องเรียนต่าง ๆ ของประชาชน บทสรุปจาก การประชุมเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความไม่พอใจของผู้แทนในรัฐบาลในอินเดีย และแสดงถึงความศรัทธาที่มีต่อรัฐบาลอังกฤษในอินเดียที่จะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งในการเตรียมการที่จะให้อินเดียมีรัฐบาลแบบมีรัฐสภาอย่างกว้างขึ้น การปฏิเสธการปกครองตนเองในอดีตของผู้แทนเหล่านี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงแนวความเชื่อในรัฐศาสตร์แบบอังกฤษ และยังได้อธิบายว่า การตัดสินใจที่จะใช้ระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ที่ลอกเลียนมาจะประสบความสำเร็จในขณะปฏิบัติการอย่างไร ผลของการประชุมอีกประการหนึ่งคือการเรียกร้องให้ยกเลิกสภารัฐ (Council of India) ที่จัดให้มีในลอนดอน ได้แสดงให้เห็นถึงเรื่องกฎพันธิต่อในเรื่องการตัดตอนทรัพยากรของอินเดียไป ทั้งในด้านเงินเดือนปานาญ ซึ่งมีลักษณะฟุ่มเฟือยจนเกินไป ผลของการประชุมอีกประการหนึ่งคือการขอร้องให้สภานิติบัญญัติเมืองที่จะบททวนร่างกฎหมายอีกครั้งหนึ่ง ต่อมาสิทธิพิเศษนี้ ได้ออนุญาตผู้นำชาวอินเดียต่าง ๆ เช่น Gokhale ให้ไว้ทางวิจารณ์การกระจายภาระเช่น ให้อనุมติเงินส่วนเกินไว้ในปีที่อุดอยา ก มีโรคระบาด และเกิดภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจ

ในการประชุมประจำปีครั้งต่อ ๆ มา ปรากฏมีผู้เข้าร่วมประชุมเพิ่มขึ้นตามลำดับแต่ I.N.C. ก็ยังเป็นขบวนการของชนชั้นสูงอยู่นั่นเอง และยังคงสัมมนาที่จะกระตุ้นให้รับการสนับสนุนจากประชาชนทั่วไป ซึ่งทำให้ Lord Dufferin กล่าวถึงเรื่องนี้ในรายงานขั้นสุดท้ายของท่านว่า เป็นเรื่องของชนกลุ่มน้อยที่นโยบายดังนี้ไม่มีอะไรต้องห้ามขาดวิตก จะกระทิ่งในปี 1905 ผู้นำของ I.N.C. ก็ยังคงยืนยันนโยบายสายกลางอยู่และคุณมีลักษณะเป็นอนุรักษ์นิยมตัวยั่งข้าไป และเลือกประธานประจำปีที่เป็นชาวอังกฤษอีก 3 คน แม้หลังจากปี 1900 Lord Curzon ซึ่งเป็นอุปราช (1899-1905) ได้เชิญไว้ว่า "I.N.C. กำลังจะสัมมนา ความปรารถนาอย่างหนึ่งของชาփเจ้าก็คือช่วยให้มันถึงวาระสิ้นสุดอย่างสันติ" อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายสายกลางนี้ได้มีช่วยให้ได้รับการสนับสนุนที่สำคัญในอังกฤษ ซึ่งในปี 1888 คณะกรรมการตัวแทนของรัฐบาลได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่หาเสียงสนับสนุนจากประชาชนเพื่อจะได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อันนี้ ข้อเสนอแนะที่ I.N.C. ได้รับจากรัฐบาลนั้นเป็นเรื่องเล็กน้อยและไม่ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญจริงจังนัก นอกจากรัฐบาลที่เป็นเงื่อนไขเพื่อความก้าวหน้าของกำลังทางทหารของฝ่ายชาตินิยมที่เป็นชาวอินเดียโดยนักปฏิรูปที่มีความคิดรุนแรง เช่น Tilak ซึ่งท่านผู้นี้ได้เรียกร้องให้ส่งเสริมความมั่นคงแข็งแกร่งของรัฐบาลอังกฤษในเรื่องที่ไม่สามารถจะแก้ปัญหาความยากจนของประเทศได้

ก่อนปี 1905 ขั้นตอนหนึ่งที่จะนำไปสู่จุดหมายของ I.N.C. ในการมีรัฐบาลเป็นของตัวเอง ได้ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ Indian Council Act ในปี 1892 ซึ่งได้ผ่านสภาแล้ว พระราชบัญญัตินั้นส่งเสริมชื่อเรียกร้องโดยทั่วไปที่เสนอแนะโดย Lord Dufferin และไม่ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความก้าวหน้าที่จะให้มีรัฐบาลระบบมีรัฐสภาเพียงแต่ให้ความสนใจเป็นพิเศษในการให้ตัวแทนของ Congress มีเสียงในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล สมาชิกภาพของรัฐบาลกลางและของสมาชิกภาพสภานิติบัญญัติ ส่วนท้องถิ่นได้ขยายออกไปเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ที่ถูกเสนอชื่อให้แต่งตั้งในสภาง่ำวัด สภาเทศบาลและกรมพาณิชย์ (Chamber of Commerce) รวมทั้งหน่วยงานที่สำคัญอื่น ๆ ความสำคัญในการเลือกตั้งเกี่ยวข้องเฉพาะวิธีการที่จะเลือกผู้ถูกเสนอชื่อเหล่านั้น ขึ้นอยู่กับการแต่งตั้งของป้าหลงใหญ่ ถึงแม้ว่าจะมีการขยายหน่วยงานที่สำคัญของรัฐออกไปແสริญตาม แต่ก็ยังคงมีการซักการส่วนใหญ่เหลืออยู่และท่านเหล่านี้มีอำนาจที่จะวิพากษ-

วิจารณ์ในระเบียบปฏิบัติการต่าง ๆ และงบประมาณประจำปี คำวิพากษ์วิจารณ์ดังกล่าว โดยบุคคลสำคัญ ๆ เช่น Gokhale ก็เป็นที่ยอมรับของท่านข้าหลวง และโดยอาศัยหนังสือพิมพ์ก็ได้ปรากฏเป็นที่แพร่หลายทั่วไป ทำให้ประชาชนรู้จัก I.N.C. เพิ่มมากขึ้น สถาบันบริหาร (Executive Council) ซึ่งทำหน้าที่ตัดสินบัญหาการบริหารที่สำคัญ ๆ ยังคงเป็นเจ้าหน้าที่ของอังกฤษทั้งหมดอยู่จนปี 1909

ในปี 1892 วิธีการทางเศรษฐกิจถึงยังมาให้ชาวอินเดียส่วนมากเชื่อมั่นว่า ความสนใจประการแรกสุดนั้นคือการตักแตงผลประโยชน์ของอินเดีย ประการแรกที่เดียว สินค้าเข้าประเทศฝ่ายทุกชนิดขึ้นภาษีเป็น 5% เพื่อเพิ่มรายได้กับภาครัฐจากการณ์ทางการเงิน โรงงานของอังกฤษเริ่มขยายเยี่ยมต่อวิธีการบิดเบือนหลักการค้าเสรีนี้ทันที ผลที่ตามมาก็ คือได้มีการขึ้นภาษีสินค้าฝ่ายของอินเดียที่จะส่งออกเพื่อมีให้เสียเปรียวกัน แม้ว่าภาษี สินค้าทั้งสองประเภท (ฝ่ายของอังกฤษที่เข้ามาและของอินเดีย) จะลดลง 3.5 % แต่ ราคากลางฝ่ายที่ผู้บริโภคจะต้องจ่ายก็เพิ่มสูงขึ้น จึงเห็นได้ชัดว่าชาวอินเดียต้องอุทิศ ผลประโยชน์รำคาญสูงที่สุดให้แก่ผู้ผลิตที่เป็นชาวอังกฤษอยู่หนึ่งใน การต่อต้านความยากจนใน อินเดียซึ่งมีเพิ่มขึ้นทุกวัน ความบกพร่องและไม่เหมาะสมของ Indian Council Act รวม ทั้งภาวะฝนแล้งและโรคระบาด ซึ่ง笏摩กระหน่ำอินเดียหลังจากปี 1895 เป็นต้นมา ได้ กลายเป็นเงื่อนไขปัจจัยอย่างดีที่ก่อให้เกิดการแสวงค์ต่อต้านอังกฤษโดยพวกรักชาติที่ หัวรุนแรงต่าง ๆ เช่น Tilak เป็นต้น ผู้นำที่มีนโยบายสายกลางต่างก็รู้สึกถึงความยากลำบาก ว่ามีเพิ่มขึ้นในอันที่จะรักษานโยบายร่วมกันกับรัฐบาลอังกฤษ ความครั้นช้าที่เคยมีที่ อังกฤษพยายามยืนให้ได้ลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว ขณะที่มีการใช้วิธีรุนแรงที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ รัฐบาลของพระเจ้าพรเดวิเดนท์ทรงทราบด้วยว่าตนเองกำลังเผชิญหน้าถึงวิกฤตการณ์ของ อินเดีย

การที่จะเผชิญกับวิกฤตการณ์นี้ ทำให้รัฐบาลอังกฤษเลือกตั้งอุปราชคนใหม่ซึ่ง เป็นนักบริหารที่มีความสามารถที่สุด และมีความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับ อินเดียและเอเชียโดยตรง ท่านผู้นี้คือ Lord Curzon (1899-1905) เป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีต่าง ประเทศสำหรับอินเดีย Lord Curzon ได้เคยท่องเที่ยวไปทั่วทวีปเอเชียและก่อนหน้า ได้รับการแต่งตั้งเคยไปเยือนอินเดียถึง 4 ครั้ง หลังจากสมัยของ Lord Dalhousie เป็นต้น ที่อุตสาหะท่านผู้นี้เป็นนักบริหารที่มีความแข็งแกร่งที่สุดเห็นการณ์ไกลที่สุดเท่าที่อินเดีย

ได้รับมาในฐานะที่เป็นข้าหลวงใหญ่ ท่านมีความกระตือรือร้นอย่างจริงใจที่จะบรรเทาปัญหาต่าง ๆ ของอินเดียและพร้อมที่จะปฏิบัติการให้ทุกกรณีที่จำเป็น แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ท่านเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเกินไป และยากที่จะยอมรับคำแนะนำใด ๆ นอกจากนี้ท่านยังต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่รุนแรงที่สืบทอดมาจากผู้บริหารคนก่อนซึ่งสำคัญปฏิบัติผลลัพธ์ด้านหรือสองด้านจะนำไปสู่ความหาย茫茫ที่ยังมีความต้องการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารของรัฐ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก็คือได้วาเป็นความหวังเพียงประการเดียว ที่จะช่วยสัมพันธภาพระหว่างอินเดียและอังกฤษที่ส่อมาอย่างลุյด์ตลอดเวลาให้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้น อุปราชที่มีทธิมานะท่านนี้ก็กลับไม่ใส่ใจท่าน Lord Curzon เป็นเต็มแทนที่เด่นของแนวคิดแบบนักล่าอาณาจักรแบบชาวดั้นตอกที่สือว่าตนเองจะมาปลดปล่อยประเทศที่ยังล้าหลัง

ความแห้งแล้งที่เผชิญหน้า Lord Curzon ในวันที่ท่านเดินทางมาถึง เป็นปัญหาที่ใหญ่หลวงที่ท่านต้องการความพยายามเป็นอย่างมาก ในการบรรเทาความทุกข์และอุดอย่างของประชาชน แต่ความสำเร็จของท่านในเรื่องนี้ยังเป็นสิ่งที่ไม่พอใจ ท่านตัดสินใจที่จะป้องกันความแห้งแล้งที่จะเกิดขึ้นอีก ท่านได้เริ่มโครงการขยายเขื่อนกันน้ำขนาดใหญ่รวมทั้งการสร้างถนน ผลสำเร็จในเรื่องนี้ก็คือไม่เกิดภาวะอุดอย่างรุนแรงอีก ถึงแม้จะมีภาวะฝนแล้งอีกครั้ง จนกระทั่งเกิดสิ่งกรรมจึงทำให้ในนโยบายบรรเทาความอุดอย่างที่ได้กระทำไปแล้วสุดสิ้นลงไปในปี 1943 ชะตากรรมที่เต็มไปด้วยความทุกข์ยากของชาวนาทำให้ท่านยกเลิกภาษีต่าง ๆ ต่อมาก็ได้ส่งเสริมให้มีการตั้งธนาคารสหกรณ์ในระดับท้องถิ่นขึ้น เพื่อช่วยปลดปล่อยชาวนาออกจากภาระเป็นหนี้ของนายทุนและให้หายความหวาดวิตกที่จะถูกยึดไว้ใน เนื่องจากที่จะตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรซึ่งเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของอินเดีย ท่านจึงได้จัดตั้งกระทรวงเกษตรการที่นี้อีก และตั้งสถาบันวิจัยขึ้นเพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ และเพื่อให้คำแนะนำแก่ชาวนาในการใช้วิธีการสมัยใหม่ในการเกษตรกรรม นอกจากนี้ท่านยังได้ให้การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างชาติด้วยการตั้งกระทรวงอุตสาหกรรมและพาณิชย์ ผลประโยชน์อีกอันหนึ่งที่เกิดความตั้งใจส่วนตัวของท่านคือเรื่องกองทัพ มีปอยครั้งที่เดียวที่ท่านเข้าไปแทรกแซงโดยตรงในการลงโทษทหารที่เป็นชาวอังกฤษ ซึ่งกระทำการทารุณชาวอินเดียและหลบหนีการลงโทษอาญาแห่งเดียวไป ในการที่จะขัดกองทัพเสียใหม่ท่านจึงได้ตั้ง Lord Kitchener

วีรบุรุษแห่งสังคมบัวให้เป็นผู้บัญชาการสูงสุด แต่การที่ท่านยืนยันให้พลเรือนมีอำนาจควบคุมเหนือกองทัพได้ ทำให้ท่านต้องยื่นใบลาออก เมื่อท่านนายพล Kitchener ดื้อดึงปฏิเสธที่จะยินยอมตาม การจัดกำลังป้องกันในชายแดนด้านตะวันตกเมืองเหนือแบบใหม่ ของท่านนั้น ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถพิเศษและความมีอัจฉริยภาพในทางทหาร ที่ท่านมีอยู่ ท่านได้ส่งให้ถอนกองกำลังรักษาด่านที่อยู่ด้านชายแดนโดยเดียว ซึ่งจะทำให้ชนเผ่าต่าง ๆ โอมต์ได้ง่ายและได้ชัดตั้งจนตลอดทั่วทั้ง (no man's Land) ขึ้น และได้เข้าช้า เข้าเผ่าต่าง ๆ ทำหน้าที่ตรวจสอบเขตเหล่านั้น โดยวิธีนี้ทำให้คนเหล่านั้นเลิกสัมความตั้งใจที่จะโอมต์ ขณะเดียวกันก็มีการบูรณะหน้างานวัลเป็นการส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ทางทหาร ไปในตัวด้วย ผลที่ได้ก็คือเป็นการรักษาสถานการณ์ไว้ได้อย่างมีสันติสุขโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ความสนใจเป็นพิเศษอีกประการหนึ่งคือเรื่องของการธรรมอินเดียโบราณ ท่านได้ตั้งกองโบราณคดีขึ้น ซึ่ง 20 ปีต่อมา กองนี้ได้ทำการค้นพบซากอารยธรรมสินธุ และได้ออกกฎหมายอนุรักษ์อนุสาวรีย์โบราณของอินเดียเพื่อรักษาผลงานอันเก่าแก่ของอินเดียสมัยโบราณ

อาจจะเป็นที่น่าแปลกใจอยู่ว่า ความสนใจในวัฒนธรรมอินเดียและปัญหาทางเศรษฐกรรมไม่ได้เป็นสิ่งที่ประทับใจท่าน มากกว่าความช้ำซึ่งที่เกิดจากการที่ชาวอินเดียเรียกร้องให้มีรัฐบาลของตนเอง บางทีอาจจะเป็นเพราะเมื่อท่านพิจารณาถึงผู้นำทางแนวคิดแบบชาตินิยมของอินเดียที่มีการศึกษาแบบตะวันตกนั้น ได้พบว่าคนเหล่านั้นยังขาดความสามารถอยู่มากสิ่งที่เขากำทำได้ก็จะเป็นการเลียนแบบรัฐบาลระบบรัฐสภาที่ไม่มีประสิทธิภาพซึ่งมีผลเสียหายต่ออินเดียมากกว่าระบบการปกครองที่อังกฤษใช้อยู่แล้วอน ความมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งทั้งในการบริหารรัฐและการปฏิรูปใน การศึกษา ซึ่งท่านเองก็เคยเสนอแนะมาตรการเป็นท่านของดูแคลนคุณภาพของการศึกษา ระบบอังกฤษที่ใช้อยู่ในอินเดีย ความรู้สึกดูแคลนนี้อาจจะขยายไปสู่ผลลัพธ์ทางการศึกษา ระบบหนึ่งได้

ในปี 1901 ท่านได้เรียกผู้บริหารการศึกษาที่สำคัญมาประชุมกันทั้งหมด และแจ้งให้คนเหล่านั้นทราบถึงความไม่พอใจของท่านในระบบการศึกษาที่ใช้อยู่ โดยได้กล่าวว่า หนึ่งในการเปลี่ยนระบบการศึกษาแบบอังกฤษ ซึ่งเน้นในเรื่องการศึกษาทางวรรณกรรม แทนที่จะส่งเสริมการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของอินเดีย เช่น การฝึกบุคคลให้

มีความสามารถในการสืบสานวิชาการสัมภัยใหม่ และเน้นการศึกษาภาษาอังกฤษแทนการศึกษาภาษา华尔นาร์มต่าง ๆ ของอินเดียเอง ก้าวโดยสรุป ในทิศทางของท่านเห็นว่าระบบการศึกษาที่ใช้อยู่ไม่ได้สนองความต้องการของชาวอินเดียเลย นอกจากนี้การเตรียมการเพื่อการสอบที่มีมาตรฐานก็ส่งเสริมการกว้างวิชามากกว่าส่งเสริมความเข้าใจ อนึ่ง ยังกล่าวสำหรับนิมาตรฐานทางการศึกษาที่ดี ทั้งมาตรฐานและภาระเรียนและการสอนที่ไร้สมรรถภาพ ซึ่งเฉพาะในเบงกอลเองได้ผลลัพธ์สำเร็จการศึกษามากกว่าในประเทศอังกฤษทั้งหมด ผู้ชี้แจงคนเหล่านี้ไม่ได้ตรัสเตรียมคนของอย่างเพียงพอที่จะเป็นผู้สร้างความก้าวหน้าตามโอกาสที่มีอยู่ในการพัฒนาประเทศเห็นได้ชัดว่า Lord Curzon เชื่อว่าระบบการศึกษาจึงกล่าวซึ่งไม่สนองความต้องการของประเทศนั้น คือองค์ประกอบมูลฐานที่ก่อให้เกิดความไม่สงบทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างที่ท่านเรียกว่า “ระบบการศึกษาในอินเดียเป็นระบบที่ใหญ่และคล่องตัว แต่มักจะถูกนำไปในทิศทางที่ผิด เพราะเห็นว่าระบบนี้เสื่อมมีปีศาจคอยบินโฉมเฉียบหาย อีกทั้งเป็นลักษณะที่มีผลเสียหายมากกว่าเนื่องมาจากภูมิศาสตร์ ผลที่ปรากฏออกมายากการประชุมครั้งนี้ก็คือ ‘ได้มีการรวบรวมทุนกองกลางเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงแก้ไขระบบการศึกษาเสียใหม่ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาขั้นต่ำนี้ถือเป็นสูง ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของอินเดียเองและคณะกรรมการของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ถูกตั้งขึ้น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของคณะกรรมการเหล่านี้ได้บรรจุไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยปี 1904 (Universities Act of 1904) พระราชนิยม์ให้โอกาสสร้างมหาวิทยาลัยมีอำนาจควบคุมมหาวิทยาลัย โดยได้กล่าวถึงว่ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งกรรมการผู้บริหารเพื่อจะได้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางการศึกษาจำนวนมากมีอำนาจแต่งตั้ง Chief administrators รวมทั้งการให้ความเห็นด้วยในการแต่งตั้งครุฑุกคณการสอบได้จัดให้มีระดับสูงขึ้น และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ยังได้รับอำนาจเพิ่มขึ้นในการปรับปรุงหลักการสอนของโรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่ในสังกัดของรัฐ ทั้งนี้โดยอาศัยการพิจารณาถึงมาตรฐานการศึกษาที่ผ่านมา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ยังได้รับการส่งเสริมให้ขยายหลักสูตรการสอนของตนในระดับปริญญาตรี และส่งเสริมให้มีความหลากหลายในที่อยู่อาศัย สำหรับนักศึกษาประจำ

การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หวังผลกระทบทางเหล่านี้ก็ได้ว่าประสบความล้มเหลว ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการบกพร่องทางการศึกษาและความไร้

สมรรถภาพในด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกับชนชั้นสูงที่มีหัวรุนแรงที่สูกโจนต์โดยวิธีนี้ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับเกียรติคุณและเกิดปฏิกริยาต่อต้านด้วยการตัดต้านพระราชบัญญัตินี้ในทุกแห่งทุกมุม ซึ่งทั้งนี้ด้วยเหตุผลเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนโดยทั่วไปและเพื่อหลีกเลี่ยงการโ久มตีพากษ์วิจารณ์ในเรื่องความสามารถของพวากชน มีผู้เข้าใจว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นแผนการที่ไม่ซื่อตรงในการที่จะให้รัฐบาลมีอำนาจจัดจ้านวนชาวอินเดียที่มีการศึกษาแบบตะวันตก ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมชาواังกฤษให้มีอำนาจเหนือชาวอินเดียตลอดไป การที่รัฐบาลควบคุมการศึกษาระดับสูงในอินเดีย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ต่างจากเสรีภาพในทางการศึกษาในอังกฤษมาก จึงถือได้ว่าเป็นแผนที่จะทำลายขบวนการของอินเดียในการเคลื่อนไหวที่จะมีรัฐบาลปกครองตนเองด้วยการทำลายระบบการศึกษาที่จะส่งเสริมพวากปัญญาชน สำหรับพวากที่ไม่พอใจต่อหลักการต่าง ๆ ของพระราชบัญญัตินี้ต่างก็ไม่ยอมรับผลประโยชน์อันจะเกิดจากมาตรฐานการศึกษาระดับสูง และการขยายการสอนระดับวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอีก ความประท้วงดังที่เกิดจากการปฏิรูประบบการบริหารอื่น ๆ ของข้าหลวงใหญ่ก็หมดสิ้นไปโดยสิ้นเชิงโดยพระราชบัญญัตินี้ แม้กระทั้งผู้นำที่ยืนนโยบายสายกลางต่างก็รู้สึกไม่พอใจและไม่เห็นด้วยกับ Lord Curzon

ความไม่พอใจต่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนี้คงมีอยู่และเพิ่มความรุนแรงขึ้นเต็มที่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารใหม่ นั่นคือการแบ่งรัฐเบงกอลในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1905 ในที่สุดนำไปสู่การให้ไวรุนแรง และถือว่าเป็นสัญญาณแห่งการปฏิรัติ เป็นที่ยอมรับกันว่ารัฐเบงกอลซึ่งมีพลเมือง 78 ล้านคน ซึ่งรวมทั้งรัฐพิหารและโอลิสสา เป็นอุปสรรคอันใหญ่หลวงในด้านการบริหาร Lord Curzon ซึ่งมีความสนใจส่วนใหญ่ในเรื่องประสิทธิภาพของการบริหารก็ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่า การละเลยดินแดนและเบงกอลตะวันออกในช่วงที่แล้ว มา เป็นสิ่งที่จะต้องแก้ไข และแคร์วันอัสสัมก็มีทางออกทางทະلهโดยเมืองหลวงใหม่คือ ดักกา (Dacca) อย่างไรก็ตาม Curzon ก็สืมคิดถึงความรู้สึกของชาวเบงกอลในอันที่จะรวมชาติเดียวกันที่มีอยู่ในส่วนลึก ซึ่งอาจจะถูกปฏิเสธโดยการแบ่งแยก จริงอยู่การแบ่งแยกอาณาจักรเบงกอลส่วนเพื่อประโยชน์ในด้านประสิทธิภาพในการบริหารก็ถือว่าใช้ได้แต่แทนที่จะแยกแคร์วันพิหารและโอลิสสาออกจากเบงกอล เบงกอลกลับถูกแบ่งออกเป็นเขตมุนตานต่าง ๆ ที่มีเบงกอลตะวันออกซึ่งรวมรัฐอัสสัมเข้าไว้ด้วย มีประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่พูดภาษาเบงกอล และ

เบงกอตตะวันตกที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวอินดูพูดเบงกาลี ยิ่งกว่านั้นยังพบว่าชาวอินดูที่พูดภาษาเบงกาลีส่วนใหญ่ในรัฐแห่งใหม่มีจำนวนมากกว่าพระราษฎร์ประชาชนในรัฐพิหารและโอลิสสารัมศ์วาย มองจากจุดนี้จะเห็นได้ว่า การแบ่งแยกดินแดนอันเป็นมาตรฐานของชาวอินเดียไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางศาสนา แต่เป็นเพียงการสนับสนุนนโยบายของอังกฤษที่ว่าแบ่งแล้วปักครองในการประชุมมวลชนครั้งใหญ่ของขบวนการ Surrender not นานែอร์จี ได้เรียกร้องชาวเบงกาลีทุกคนทั้งอินดูและมุสลิม ให้ร่วมกันไม่ชื้อสินค้าต่างประเทศทุกชนิด หนังสือพิมพ์อินดูฉบับภาษาเบงกาลีที่ออกกระแสข่าวให้ประชาชนทุกคนได้ฟังเกต การน้อยคอยครั้งนี้และได้กระพือข่าวถึงวันโศภาน្តกรรม เป็นการไว้ทุกญี่ปุ่นแก่ชาติเบงกาลีที่ถูกทำลายไปพร้อมทั้งระบบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา และภาษา ระหว่างกรรมที่อุทิ่มร่วมกัน ชาวมุสลิมที่พูดภาษาเบงกาลี 30 ล้านคนได้ถูกสั่นไปว่าเป็นชาวอินดู ขณะเดียวกันแนวความคิดแบบชาตินิยมก็ปรากฏเด่นชัดนี้ แสดงตอนนี้จะต้องยอมรับว่ามีชาวมุสลิมที่ได้ประสบความทุกข์ทรมานจากการแบ่งแยกดินแดนครั้งนี้เพียง 12 ล้านคนที่อยู่ในรัฐตะวันตก

Tilak ได้เลิ่งเห็นโอกาสที่จะแปรแนวคิดแบบชาตินิยมของชาวอินดูที่กำลังรุนแรงนี้เป็นบวนการระดับชาติ ปลายปากกาที่รุนแรงของท่าน ไม่เพียงแต่จะเร่งเร้าชาวอินดูให้ต่อสู้และขัดขวางชาวอังกฤษในรัฐ Maharashtra เท่านั้น แต่ให้กระจายไปทั่วอินเดีย ท่านไม่เพียงแต่จะส่งเสริมการไม่ชื้อสินค้าอังกฤษเท่านั้นแต่ยังเรียกร้องให้อังกฤษถอนตัวไปและศึกษาเรื่องของอินเดียมา ท่านได้ประกาศว่า เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าชาวอังกฤษได้สิ่งดีๆ ของชาวอินเดียในการที่จะปกครองและผู้นำชาวอินเดียที่ยึดนโยบายสายกลาง คือ Gokhale ก์สำาหนิรัฐบาลในแต่ที่ว่าเมินเฉยต่อประชาชนดีและไม่ใส่ใจต่อความมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอินเดีย

แนวคิดแบบชาตินิยมของอินเดียได้ถูกใหม่ให้รุนแรงยิ่งขึ้น โดยปัจวัติมหามะคานธี รายงานมาจากการเผยแพร่ในเรื่องชาวอินเดียที่นั่นได้รับการปฏิบัติที่ไม่ยุติธรรมและในเรื่องกฎหมายอสเตรเลียและยังประกาศห้ามชาวอินเดียเข้าประเทศ Tilak ได้สืบทอด เหตุการณ์เหล่านี้เป็นสาวย่างในอันที่จะโน้มตีรัฐบาลอังกฤษ ตลอดจนความไม่มีสิทธิที่ซึ่งกฤษจะปกครองอินเดีย แต่สิ่งที่เรารักที่สำคัญที่สุดที่ส่งเสริมแนวคิดชาตินิยมในปี 1905 คือ ชาวอิหร่านและชาติที่ญี่ปุ่นมีต่อรัสเซีย ซึ่งเป็นเรื่องญี่ปุ่นทำให้ชาวอิหร่านทุกคน

เชื่อมันว่าพวกเขามีมีทางที่จะต้องกว่าชาวตะวันตกในทางใด ๆ และมีความสามารถพร้อมที่จะปกครองคนของได้ แม้ Lord Curzon ก็เข้าใจเหตุการณ์เหล่านี้ อย่างที่เขารู้สังเกตไว้ว่าชัยชนะของญี่ปุ่นนั้นเป็นจุดเสียงสะท้อนของฝ่ายลัทธิการซึ่งแพร่เบาไปทั่วประเทศ ในตะวันออก Lord Minto ซึ่งเดินทางไปอินเดียในเดือนกันยายน ค.ศ. 1905 เพื่อแทนตำแหน่ง Lord Curzon ก็ได้ให้ข้อสังเกตไว้อย่างเด่นชัดว่า “รัฐบาลอินเดียไม่สามารถจะปิดหูปิดตาเราต่อสภากาชาดปัจจุบันได้ บรรยายถึงทางการเมืองเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง มีความพยายามที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่สามารถพิจฉายได้ และเราต้องพยายามตอบให้ได้ภายในได้สภากาชาดตั้งแต่นี้” ได้มีการประชุม Congress รวมทั้งกลุ่มผู้สนับสนุน Tilak ซึ่งมีเป็นจำนวนมากด้วย แม้ชาวอินเดียส่วนใหญ่ที่ยืนยันนโยบายสายกลางต่างก็กระหนกอย่างลึกซึ้งถึงสถานการณ์ทางการเมืองและมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในเอกราช Tilak ใช้คำพูดว่า ส瓦ราช (swaraj) เพื่ออธิบายการเรียกร้องในเอกราชของท่านและตอนนี้ Congress ก็ได้ใช้คำว่า สวาราช ในการเรียกร้องเป็นครั้งแรกเพื่อเอกราช

ในปี 1905 แนวคิดแบบชาตินิยมของอินเดียได้ตั้งมั่นอย่างถาวร ซึ่งแม้ว่าจะยังถูกความคุ่มโดยผู้นำที่ยืนยันนโยบายสายกลางที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตกก็ตาม อย่างไรก็ตามแนวคิดแบบชาตินิยมที่ได้รับการสนับสนุนอย่างแพร่หลายรวดเร็วนั้น ก็เพราะเน้นในเรื่องศาสนาอินถุและความสำคัญแห่ง الدينและมานุषมีในปีต่อมาผู้นำมุสลิมทั้งหลายรู้สึกตกใจต่อแนวโน้มอันนี้ ซึ่งนำไปปรากฏชัดแจ้งในการแบ่งเบ่งกอสและในคำประกาศของ Tilak ดังนั้นผู้นำมุสลิมจึงได้เริ่มต้นที่จะตั้งสันนิบาตมุสลิม (Muslim League)

แนวคิดแบบชาตินิยม ถือได้ว่าเป็นแนวคิดที่แพร่มาจากการซึ่งก่อตั้งสถาบันการทางโลกเป็นศาสนा ดังนั้นผู้นำที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตกส่วนใหญ่จึงพยายามที่จะรักษาความหมายอันนี้ไว้ในการเรียกร้อง ความสามัคคีของชาติ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางศาสนา อย่างไรก็ตาม การพื้นฟูศาสนาอินถุซึ่งนิยมมากเข้ากับความเป็นปึกแผ่นของมุสลิม อย่างเช่น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงการยึดครองของอังกฤษได้ก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างชาวอินถุและมุสลิม ทั้งในด้านสังคมเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ซึ่งเป็นการยากที่จะแก้ไข นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีชาวตะวันตกได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับทัศนะของชาวอินถุ ซึ่งรู้สึกว่าชาวมุสลิมและชาวอังกฤษต่างกันเป็นอย่างมาก แต่ก็มีความร่วมมือในความเก่าแก่ของอารยธรรมของอินเดียเอง

ราม โนหัน รอย ได้ตั้งสมาคมพราหมณ์สมาคมอินเดีย เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของศาสนาคริสต์ แต่ ทายนั้นทะ สรัสวดี ได้ตั้งสมาคมอารยธรรมขึ้น เพื่อเกิดทุนศาสนาอินดูและในขณะเดียวกันก็ท้าทายศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ด้วย รามกฤษณะ และวิเวกนั้นทะ อาจจะประการถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวที่นักเรียนของศาสนาทุกศาสนา แต่ก็เห็นได้ชัดว่า ท่านทั้ง 2 ยอมรับศาสนาอื่นได้ทั้งหมดก็คือคำที่บิดเบือนไปมากก็น้อยจากคำสอนของศาสนาอินดูถึงเดิม ยิ่งกว่านั้นท่านวิเวกนั้นทะ ยังได้ประการเรียกร้องหลักการที่เรียกว่าพิธีโดยตัวยหลักคำสอนของอินดู แม้ Gokhale เองทั้ง ๆ ที่มีจิตใจกว้างก็ยังเห็นความรอดพ้นของอินเดียนอยู่ที่การอุทิศตัวทางด้านจิตวิญญาณของผู้นำของอินเดียเอง

การเน้นคุณค่าทางจิตวิญญาณมีแทรกซึมอยู่ทั่วไปในประวัติศาสตร์และอารยธรรมของอินเดียนนั้นไม่อาจจะถือได้ว่าเป็นเรื่องผิวนอกในแต่ที่เกี่ยวกับแนวคิดแบบชาตินิยมที่ไม่เกี่ยวกับศาสนา เพราะว่าแนวคิดแบบชาตินิยมอินเดียแยกออกจากศาสนาไม่ได้ นอกจากนี้ยังแทรกซึมอยู่ในแนวความคิดวิธีชีวิตของชาวอินเดียทุกคน ข้อเท็จจริงนี้ Sir Seyed Ahmed Khan ผู้นำของชาวมุสลิมคนหนึ่ง ก็ยอมรับและเตือนชาวมุสลิมด้วยกันให้ระหองค์ถึงและ Tilak เมื่อพูดทำมาหากษัตริย์อุลูอุลูเงก์ได้ประการอย่างชัดเจนถึงหลักการนี้อันนี้ และท่านเองก็พร้อมที่จะอุทิศชีวิตเพื่อส่งเสริมแนวคิดแบบชาตินิยมของอินดูที่คัดค้านมุสลิมและคัดค้านอังกฤษหลังจากที่ได้รับเอกสารชี้แจงว่า รัฐบาลอินเดียยังคงประการแนวความคิดแบบไม่ยุ่งเกี่ยวกับศาสนา ก็คือผู้นำทางด้านจิตใจที่มีความเชื่อมั่นในคำสอนอินดู มีตัวอย่างอยุ่งมากมายที่แสดงถึงความชัดแจ้งในหมู่ประชาชน ซึ่งไม่ตรงกับบทบัญญัติที่กล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญและคำประการของผู้นำชาวอินเดีย หลักการทำงานสังคมเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ถือว่ามีความสำคัญของจากหลักการทำงานทางศาสนา และนี่คือลักษณะที่แยกกันไม่อกรอย่างหนึ่งแห่งประวัติศาสตร์และอารยธรรมอินเดีย ทั้นจะเรื่องชาตินิยมแบบตะวันตกที่ไม่มีทางที่จะหลีกเลี่ยงความสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา โดยเฉพาะในสิ่งแวดล้อม เช่น ประเทศไทยอินเดีย